

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA NADZOR PRORAČUNA

Fajfarjeva 33, 1502 Ljubljana

T: 01 369 69 00

F: 01 369 69 14

E: mf.unp@mf-rs.si

www.unp.gov.si

Številka: 0601-20/2010/92

Datum: 5.8. 2011

POROČILO

o stanju notranjega nadzora javnih financ v

Republiki Sloveniji

za leto 2010

Kazalo

P O V Z E T E K	4
1 UVOD	7
1.1 Splošna pojasnila in pravna podlaga	7
1.2 Podlaga za poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ za leto 2010	9
1.2.1 Izjava predstojnika o oceni NNJF	9
1.2.2 Letna poročila notranjerevizijskih služb	10
2 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	11
2.1 Izjava o oceni NNJF kot sestavni del zaključnega računa	11
2.2 Namen Izjave o oceni NNJF	12
2.3 Priprava Izjave o oceni NNJF in priporočila za izboljšanje	12
2.4 Analiza Izjav o oceni NNJF za leto 2010	13
2.4.1 Ocena kontrolnega okolja	14
2.4.2 Ocena upravljanja s tveganji	14
2.4.3 Ocena sistema notranjih kontrol	15
2.4.4 Ocena sistema informiranja in komuniciranja	15
2.4.5 Ocena sistema nadziranja, ki vključuje notranje revidiranje	16
2.5 Zagotavljanje notranjega revidiranja	17
3 OCENA NOTRANJEGA NADZORA S STRANI NRS NA PODLAGI IZVEDENIH REVIZIJ	18
4 NOTRANJE REVIDIRANJE	22
4.1 Informacije o izvajanju funkcije notranjega revidiranja	22
4.2 Informacije o opravljenem delu v notranjerevizijskih službah	23
4.2.1 Načrtovanje, preverjanje podatkov, poročanje NRS in ovire	23
4.2.2 Poročanje na podlagi 18. in 20. člena Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ.....	25
4.3 Informacije o fizičnih kazalnikih in drugih podatkih, ki se nanašajo na opravljeno delo.....	25
4.3.1 Izvajanje načrtov	25
4.3.2 Izvajanje svetovalnih nalog	31
4.3.3 Informacije o zagotavljanju kakovosti	32
5 ZUNANJI IZVAJALCI	33
6 DELOVANJE UNP	33
6.1 Izobraževanje za pridobivanje naziva DNR in preizkušeni DNR, izdajanje potrdil za revizijska naziva in vodenje javnih evidenc v katalogu informacij javnega značaja	33
7 Zaključek	36

PRILOGA 1: Porabljen čas NRS za svetovanje in koordinacijo aktivnosti pri pripravi Izjave o oceni NNJF od 2008 do 2010 v strukturi porabljenega revizijskega časa po skupinah PU

PRILOGA 2: Analiza komponent notranjega nadzora za leto 2010

PRILOGA 3: Ocene ministrstev, občin in javnih zavodov po komponentah Izjave o oceni NNJF od leta 2008 do 2010

PRILOGA 4: Revizijske ocene / ugotovitve s priporočil

PRILOGA 5: Vrste svetovalnih nalog

P O V Z E T E K

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna v skladu s pravno podlago pripravlja vsako leto redno letno poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ v Republiki Sloveniji. Podlaga za pripravo poročila so izjave predstojnikov oziroma poslovodnih organov neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov o oceni notranjega nadzora, letna poročila notranjerevizijskih služb proračunskih uporabnikov oziroma poročila zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja in druge informacije. Cilj poročila je, da se vlada RS seznaní s stanjem notranjega nadzora in v primeru potrebe sprejme ustrezne ukrepe za izboljšave.

Notranji nadzor javnih financ obsega na enotnem sistemu zasnovano finančno poslovanje, kontrole in notranje revidiranje, ki proračunskemu uporabniku omogoča obvladovati poslovanje in zagotavljati zakonito, gospodarno in učinkovito porabo javnih sredstev ter doseganje zastavljenih ciljev. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovanja in notranjih kontrol, ugotavljanje slabosti ter svetovanje predstojnikom za izboljšave. Notranje revidiranje se pri posameznem proračunskem uporabniku izvaja z lastno notranjerevizijsko službo, skupno notranjerevizijsko službo več proračunskih uporabnikov ali z najemom zunanjega izvajalca.

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna že od leta 2006, ko je bila predpisana metodologija priprave Izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ, ki je sestavni del zaključnega računa državnega in občinskega proračuna, spremlja in analizira ustreznost vzpostavljenega sistema notranjega nadzora po petih komponentah in sicer kontrolno okolje, oceno tveganj, notranje kontrole, pretok informacij in notranje revidiranje. Zaradi omogočanja celovitejšega pregleda nad notranjim revidiranjem pri proračunskih uporabnikih je bila v letu 2010 Izjavi o oceni notranjega nadzora javnih financ dodana nova točka o načinu zagotavljanja notranjega revidiranja, ki Uradu RS za nadzor proračuna omogoča pregled nad zagotavljanjem in organiziranostjo notranjega revidiranja. Splošna povprečna ocena notranjega nadzora javnih financ, kot jo v izjavah navajajo proračunski uporabniki, je ostala za leto 2010 na enakem nivoju kot leto poprej.

Notranjerevizijske službe, ki sicer predstavljajo številčno manjši del proračunskih uporabnikov, ki pa vključuje ministrstva in organe v sestavi ter druge večje proračunske uporabnike, ocenjujejo na podlagi izvedenih revizij izboljšanje notranjega nadzora pri vseh komponentah, razen pri kontrolnem okolju.

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna je za leto 2010 prejel 291 letnih poročil, od tega 29 poročil lastnih notranjerevizijskih služb, 54 poročil skupnih notranjerevizijskih služb in 208 poročil zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja.

Število notranjih revizorjev (73 notranjih revizorjev), ki delujejo v lastnih oz. skupnih notranjerevizijskih službah se glede na leto 2009 ni bistveno spremenilo, oziroma se je pri posrednih proračunskih uporabnikih celo zmanjšalo. Večina notranjih revizorjev meni, da bi se moralo za obvladovanje njihovega revizijskega okolja število zaposlenih povečati.

Notranjerevizijske službe proračunskih uporabnikov so bile v letu 2010 glede izvedenih rednih revizij učinkovitejše glede na predhodno leto.

Notranjerevizijske službe neposrednih proračunskih uporabnikov so poleg svetovalnih in drugih dejavnosti v povprečju izvedle 5 rednih revizij, kar glede na leto 2009 predstavlja 67 odstotno povečanje. Notranjerevizijske službe so izvedle 75 odstotkov načrtovanih rednih revizij, medtem ko je bilo v letu 2009 izvedenih le 62 odstotkov načrtovanih rednih revizij.

Notranjerevizijske službe na občinah so v letu 2010 v povprečju izvedle 11 rednih revizij, medtem ko je bilo v letu 2009 izvedenih le 6, kar predstavlja 83 odstotno povečanje. Takšno povečanje je verjetno posledica vpliva organiziranosti šestih skupnih notranjerevizijskih služb, ki pokrivajo 56 občin. V letu 2010 je bilo izvedenih 90 odstotkov, medtem ko je bilo v letu 2009 izvedenih 73 odstotkov načrtovanih rednih revizij.

Notranjerevizijske službe posrednih proračunskih uporabnikov so v letih 2009 in 2010 izvedle v povprečju 5 rednih revizij. V letu 2010 je bilo izvedenih 85 odstotkov načrtovanih rednih revizij, v letu 2009 pa 67 odstotkov, kar predstavlja relativno uspešno realizacijo.

Delež izvedenih rednih revij v celotni strukturi povprečne porabe časa za revizijska in druga dejanja pri vseh proračunskih uporabnikih v letu 2010 znaša najmanj 50 odstotkov, kar pomeni napredek glede na leto 2009. Če primerjamo vse izvedene revizije (redne, naknadne in izredne), ki so bile opravljene v letu 2010, znaša ta odstotek glede na strukturo povprečno porabljenega časa 57 na občinah, 62 pri neposredni proračunskih uporabnikih in 63 pri posrednih proračunskih uporabnikih.

Razlogi, da načrtovane redne revizije niso bile v celotni izvedene, so po mnenju notranjerevizijskih služb naslednji: kadrovske omejitve, razširitev predmeta in obsega revidiranja, veliko število revizij in kontrol zunanjih nadzornih organov, več usklajevalnih sestankov oz. pojasnjevanja stališč glede ugotovitev in obravnave ustreznosti danih priporočil. Tako kot v preteklosti so notranjerevizijske službe tudi v letu 2010 izvedle največ revizij pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago), opazen pa je pri neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikih povečan delež revizij smotrnosti. S svojimi številnimi danih priporočili (povprečno 55 danih priporočil) kot tudi s svetovanjem notranji revizorji pomagajo proračunskemu uporabniku pri ugotavljanju in vrednotenju pomembnih izpostavljenj tveganjem in prispevajo k njegovemu obvladovanju oziroma k boljšemu poslovanju.

Za izboljšanje sistema notranjega nadzora javnih financ je Urad RS za nadzor proračuna pripravil Strategijo razvoja notranjega nadzora javnih financ v RS za obdobje od 2011 do 2015, ki je bila sprejeta na seji Vlade RS dne 10.2.2011, v kateri je opredeljen nadaljnji razvoj funkcije notranjega revidiranja in krepitev poslovodne odgovornosti.

1 UVOD

1.1 Splošna pojasnila in pravna podlaga

Notranji nadzor javnih financ (v nadaljevanju: NNJF) obsega na enotnih temeljih zasnovan sistem finančnega poslovanja in notranjih kontrol vključno z notranjim revidiranjem pri neposrednih in posrednih uporabnikih državnega in občinskih proračunov (v nadaljevanju: PU). Temelji NNJF so:

1. odgovornost predstojnika oziroma poslovnega organa PU za stalno posodabljanje sistema notranjih kontrol,
2. notranje revidiranje kot dejavnost neodvisnega vrednotenja sistema notranjih kontrol in dajanja priporočil za izboljšave ter
3. centralni organ za harmonizacijo in koordinacijo delovanja NNJF (Ministrstvo za finance, Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna).

Odgovornost predstojnika oziroma poslovnega organa PU predstavlja stalno posodabljanje sistema notranjih kontrol z namenom obvladovanja tveganj in zagotavljanja doseganja ciljev poslovanja, upoštevajoč načela zakonitosti, smotrnosti, preprečevanje goljufij in korupcije. Obvladovanje tveganj je sestavni del funkcije vodenja in zakonsko predpisana odgovornost predstojnika oziroma poslovnega organa PU, ki se pri izvajanju te odgovornosti opira na notranje revidiranje. Za ustreznost in uspešnost NNJF je odgovoren predstojnik oziroma poslovodni organ vsakega PU.

Z Izjavo o oceni NNJF (v nadaljevanju: Izjava), ki je že od leta 2006 obvezni sestavni del letnega poročila PU, predstojnik PU poda poročilo o ustreznosti vzpostavljenega sistema notranjega nadzora, za katerega je odgovoren, navede najpomembnejše ugotovljene pomanjkljivosti in ukrepe za izboljšave. Za leto 2010 je bila Izjava dopolnjena z novo točko, ki se nanaša na način zagotavljanja notranjega revidiranja.

Notranje revidiranje je neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil o ustreznosti in uspešnosti finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter svetovanja, vzpostavljena z namenom povečanja koristi in izboljševanja poslovanja PU. Notranje revidiranje je pripomoček, s katerim PU iz neodvisnega vira dobi zagotovilo, da

notranje kontrole izpolnjujejo cilje notranjega kontroliranja in da se tveganja obvladujejo na še sprejemljivi ravni.

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna (v nadaljevanju: UNP) je organ¹, ki je med drugim pristojen za razvoj, usmerjanje in koordinacijo delovanja NNJF, ki

- pripravlja:
 - predloge sprememb in dopolnitev predpisov s področja NNJF,
 - predloge usmeritev za vzpostavljanje in razvoj notranjih kontrol in notranjega revidiranja,
 - predloge pogojev in pravil za pridobitev strokovnega naziva državni notranji revizor (DNR) in preizkušeni državni notranji revizor (PDNR),
- organizira izobraževanje in obravnava vloge za pridobitev strokovnih nazivov ter vodi imenik DNR in PDNR ter seznam revizijskih družb za izvajanje storitev notranjega revidiranja, ki ga objavlja na spletnih straneh UNP,
- spremlja izvajanje predpisov in usmeritev s področja NNJF (opravlja revizije skladnosti organiziranosti in poslovanja notranjerevizijskih služb pri PU),
- pripravlja letno poročilo o NNJF,
- koordinira sodelovanje organov Republike Slovenije z Uradom Evropske komisije za boj proti goljufijam (OLAF) in izvaja druge aktivnosti v zvezi z zaščito finančnih interesov ES, kar vključuje:
 - posredovanje rednih in nujnih poročil o nepravilnostih OLAF ter vodenje registra nepravilnosti,
 - koordinacijo priprave odgovorov na letni vprašalnik OLAF o razvoju zaščite finančnih interesev EU,
 - dajanje pobud za potrebe zakonske ali organizacijske prilagoditve z namenom učinkovite zaščite finančnih interesov EU, vključno s predlogi za povezovanje z drugimi organi ali institucijami, vključenimi v zaščito finančnih interesov EU in vzpostavljanjem skupnih struktur in mehanizmov,
 - zagotavljanje podpore in svetovanje ostalim organom in organizacijam vključenih v zaščito finančnih interesov EU,
- sodeluje z domačimi in tujimi organi ter strokovnimi institucijami.

Pravno in strokovno podlago za izvajanje NNJF predstavljajo:

¹ Urad RS za nadzor proračuna – Sektor za notranji nadzor javnih financ (http://www.unp.gov.si/si/notranji_nadzor/)

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS 79/99,124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 127/06, 14/07, 109/08, 49/09,38/10,107/10),
- Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Uradni list RS, št. 72/02),
- Pravilnik o izdajanju potrdil za naziv državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor (Uradni list RS, št. 83/07),
- Usmeritve za državno notranje revidiranje, MF – Služba za nadzor proračuna (december 2003),
- Usmeritve za notranje kontrole, MF – Služba za nadzor proračuna (november 2004),
- Strategija razvoja NNJF v RS za obdobje od 2011 do 2015, ki je bila sprejeta na 120. redni seji Vlade RS dne 10.2.2011 (točka 18 dnevnega reda).

1.2 Podlaga za poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ za leto 2010

1.2.1 Izjava predstojnika o oceni NNJF

V skladu z Navodilom o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna² mora poročilo o doseženih ciljih in rezultatih vsebovati tudi Izjavo predstojnika o oceni NNJF (v nadaljevanju: Izjava), ki jo podpiše predstojnik oziroma poslovodni organ PU. Zaradi celovitejšega pregleda nad zagotavljanjem notranjega revidiranja pri proračunskih uporabnikih je bila v letu 2010 Izjavi o oceni notranjega nadzora javnih financ dodana nova točka o načinu zagotavljanja notranjega revidiranja. Izjava predstavlja pregled stanja NNJF v PU po posameznih komponentah, ugotovljene slabosti in načrtovane aktivnosti za izboljšanje. PU so za leto 2010 oddali skupaj z zaključnim računom 2.707 Izjav, katerih analiza je prikazana v nadaljevanju tega poročila.

² Uradni list RS, št. 12/01,10/06,8/07 in 102/10

1.2.2 Letna poročila notranjerevizijskih služb

V skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema NNJF (v nadaljevanju: Pravilnik) in z Usmeritvami za državno notranje revidiranje (v nadaljevanju: Usmeritve) mora vodja notranjerevizijske službe (v nadaljevanju: NRS) pripraviti letno poročilo o delu službe in ga predložiti predstojniku oziroma poslovodnemu organu PU, hkrati pa izvod poročila poslati UNP.

Za leto 2010 je UNP prejel **291 letnih poročil**, in sicer:

- **29 poročil od lastnih NRS:**
 - 20 poročil neposrednih uporabnikov državnega proračuna (ministrstev in organov v sestavi ter nevladnih proračunskih uporabnikov),
 - 4 poročila občin in
 - 5 poročil posrednih PU.

- **54 poročil od skupnih NRS:**
 - 1 poročilo za 12 vladnih služb oz. vladnih PU,
 - 6 poročil za 56 občin ,
 - 2 poročili pravosodnih PU,
 - 45 poročil za posrednih PU.

- **208 poročil od zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja³:**
 - 40 poročil občin,
 - 168 poročil posrednih PU.

S ciljem racionalizacije postopka analize letnih poročil NRS je UNP posodobil v letu 2006 uveden Vprašalnik k letnemu poročilu o delu NRS pri PU (v nadaljevanju: Vprašalnik). Za leto 2010 je UNP prejel 38 izpolnjenih Vprašalnikov. Nekateri NRS so poslale samo letno poročilo o delu, medtem ko so druge izpolnile samo Vprašalnik. Od dveh ministrstev, ki imata sicer organizirano NRS, nismo dobili ne letnega poročila, ne

³ Posamezni zunanji izvajalec notranjega revidiranja je poslal več poročil za različne PU ali pa samo najpogostejše ugotovitve izvedenih revizij.

izpolnjenega vprašalnika. Izpolnjeni so bili tudi trije Vprašalniki s strani zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja.

2 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

2.1 Izjava o oceni NNJF kot sestavni del zaključnega računa

V skladu s strategijo razvoja NNJF in mednarodno prakso⁴ je UNP že 2006 leta pripravil metodologijo za pripravo Izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ (v nadaljevanju: Izjava), ki je poenotila kriterije za ocenjevanje celotnega poslovanja PU.

Za leto 2010 so PU oddali 2.707 Izjav. Pregled oddanih Izjav⁵ po letih in skupinah PU:

Tip in skupina PU	Naziv skupine	2010	2009	2008	2007
A I	Neposredni PU državnega proračuna*	123	121	121	121
A II	Neposredni PU občinskega proračuna**	1.042	1.039	1.039	1.052
	2.1 občine	210	210	210	210
B III/1	Javni zavodi ali drugi izvajalci javnih služb	1.494	1.484	1.490	1.493
	3.1 izobraževanje, šport	926	926	932	935
	3.2 zdravstvo	122	122	122	123
	3.3 socialno varstvo	158	152	152	151
	3.4 kultura	181	181	181	183
B III/2-IV	Agencije, skladi, skupnosti,...	48	51	56	57
SKUPAJ	oddanih Izjav	2.707	2.695	2.706	2.723

⁴ Usmeritve za standarde notranjih kontrol v javnem sektorju, INTOSAI - Združenje vrhovnih revizijskih institucij, 2004.

⁵ UNP analizira podatke iz evidence AJPES o sprejetih in javno objavljenih letnih poročilih.

* v skupini **AI** ni zajetih 58 Izjav upravnih enot, ki so oddane Ministrstvu za finance.

** v skupini **AII**: 58 PU ni oddalo LP in izjave (četrtne skupnosti občin in krajevne skupnosti) in 11 uporabnikov v skupinah **B III do VI** (javni skladi, agencije, zavodi itd).

2.2 Namen Izjave o oceni NNJF

Namen metodologije za pripravo Izjave je tudi pomoč PU pri uvajanju upravljanja s tveganji in izboljševanju sistema notranjega nadzora v skladu z določili Zakona o javnih financah, saj je Izjava strukturirana po petih komponentah notranjega nadzora⁶.

Zaradi celovitejšega pregleda nad zagotavljanjem notranjega revidiranja pri PU je UNP v preteklem letu z dodano novo točko v obrazcu Izjave⁷ pridobil tudi podatke koliko PU ima lastne NRS, skupne NRS, zagotavlja notranje revidiranje z zunanjim izvajalcem oziroma ga še ne zagotavlja.

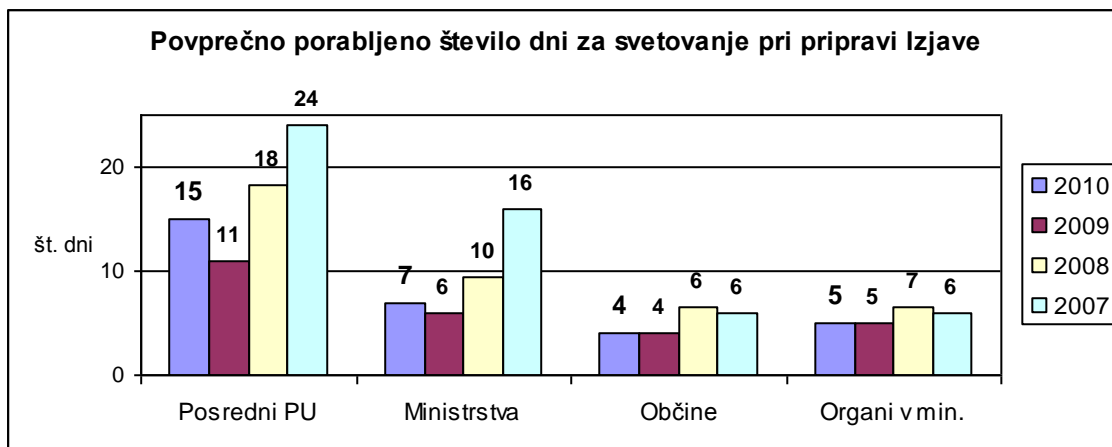
2.3 Priprava Izjave o oceni NNJF in priporočila za izboljšanje

PU samooceni vprašalnik, ki je sestavni del metodologije za pripravo Izjave, prilagajajo lastnim organizacijskim in poslovnim procesom (načrt priprave in rezultat samoocenitve obravnavajo na kolegiju predstojnika, dobra praksa je tudi izvedba delavnic z zaposlenimi). Tako lahko med izvedbo samoocenitve še dopolnijo popis poslovnih procesov in posodobijo register tveganj.

Na porabo časa za pripravo Izjave, ki jo podpiše predstojnik, vplivajo velikost PU in sama organizacija priprave (struktura porabljenega revizijskega časa po skupinah PU je podana v **Prilogi 1**). NRS so v letu 2010 za svetovanje in koordinacijo teh aktivnosti porabile v povprečju od 4 do 15 dni (0,8 do 3,2 odstotka) razpoložljivega revizijskega časa, kar pa je po skupinah PU in letih grafično prikazano:

⁶ Kontrolno okolje, ocena tveganj, kontrolne aktivnosti, pretok informacij in nadzor nad delovanjem notranjih kontrol, vključno z notranjim revidiranjem.

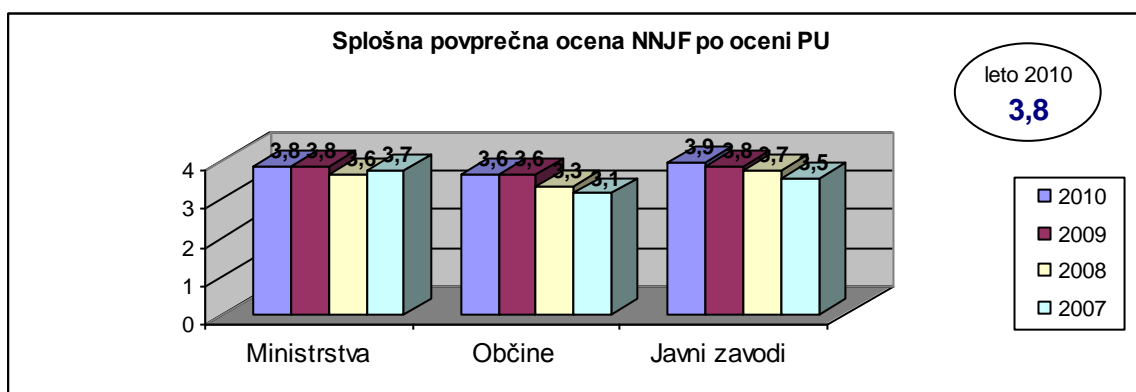
⁷ Navodilo o spremembah in dopolnitvah Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 102/2010), dodana šesta točka.

2.4 Analiza Izjav o oceni NNJF za leto 2010

Izjavo opredeljuje pet medsebojno odvisnih komponent notranjega nadzora: kontrolno okolje, upravljanje s tveganji, kontrolne aktivnosti, informiranje in komuniciranje ter nadzor vključno z notranjo revizijo. Kako so predstojniki PU ocenili posamezno komponento notranjega nadzora za leto 2010 je prikazano v **Prilogi 2**.

Vseh pet komponent so skupaj ministrstva, občine in javni zavodi za leto 2010 ocenili⁸ tako kot leto poprej, s povprečno oceno **3,8**, in sicer:

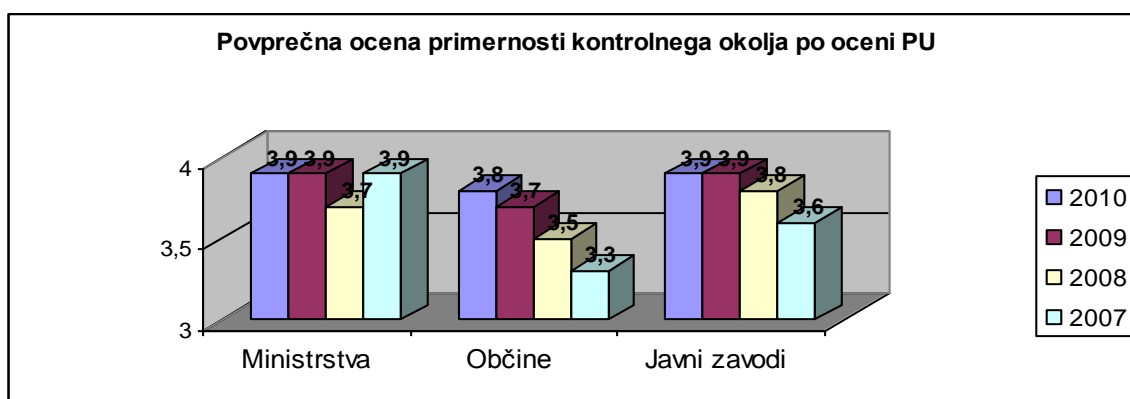
Pri obravnavi rezultatov je potrebno upoštevati, da vrednost 5, t.j. popolna ustreznost in uspešnost obvladovanja tveganj zaradi spreminjanja ciljev in poslovnega okolja

⁸ Ocene PU po posameznih komponentah Izjave so **ovrednotene s petstopenjsko lestvico**: 5 - na celotnem obsegu poslovanja (a), 4 - na pretežnem delu poslovanja (b), 3 - na posameznih področjih poslovanja (c), 2 - še ni vzpostavljeno, šele prve aktivnosti (d) in 1 - še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bodo pričeli z ustreznimi aktivnostmi, ocena (e).

predstavlja stalno spreminjajoči se cilj, doseženi rezultati pa se, boljši kot so, vedno težje izboljšujejo.

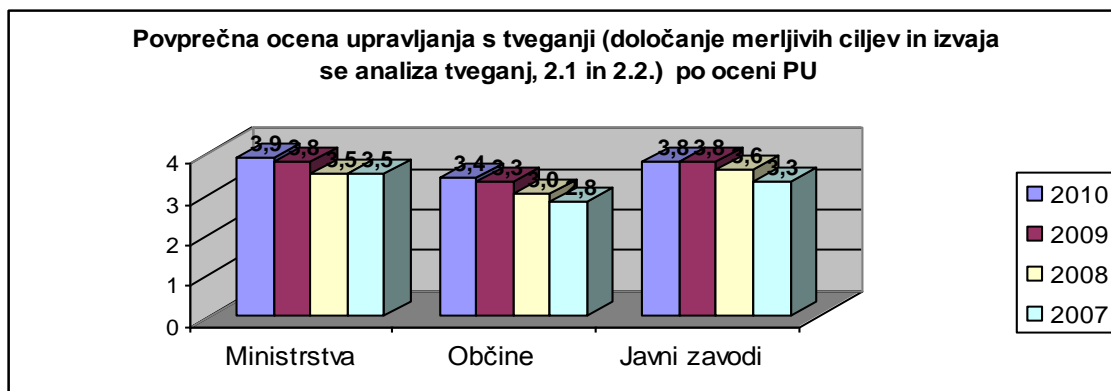
2.4.1 Ocena kontrolnega okolja

Za poročevalno leto so ministrstva in javni zavodi ocenili primernost kontrolnega okolja s povprečno oceno 3,9 ter občine s 3,8, po letih pa takole:

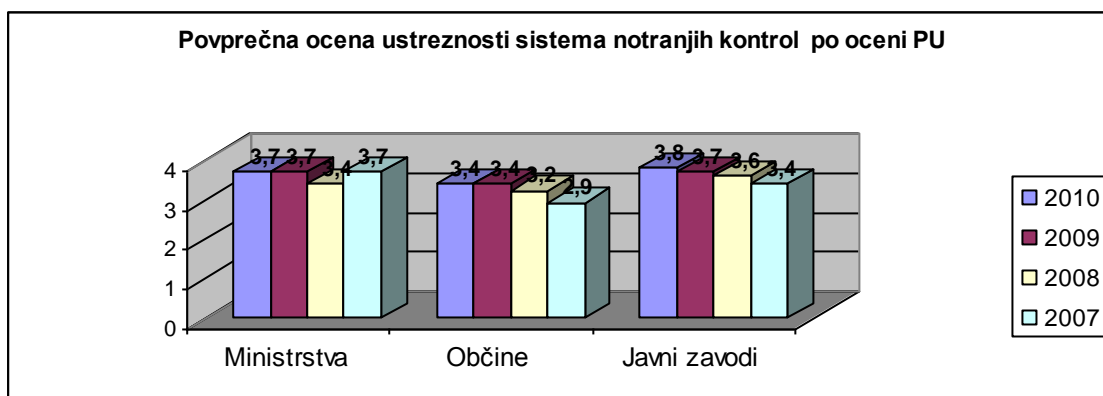
2.4.2 Ocena upravljanja s tveganji

Ministrstva so za leto 2010 ocenila merljivost in realnost njihovih ciljev vključno z analizo tveganj, ki bi lahko vplivala na doseganje ciljev (register tveganj), s povprečno oceno 3,9, javni zavodi 3,8 in občine 3,4.

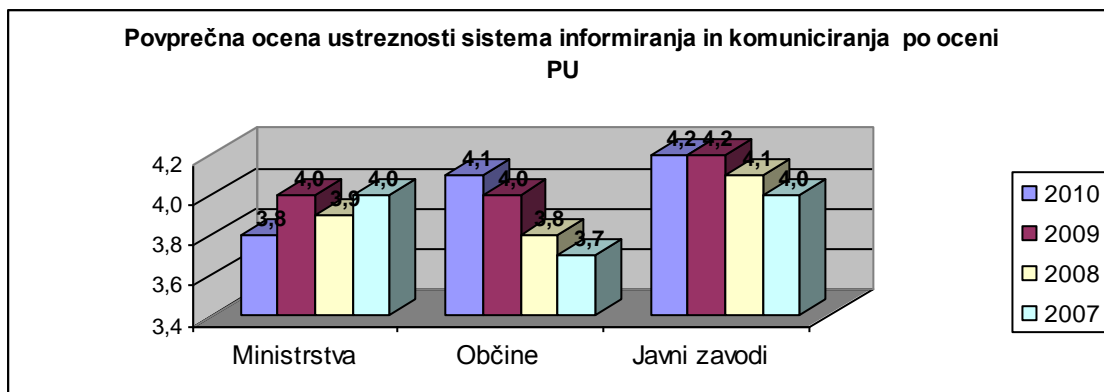
2.4.3 Ocena sistema notranjih kontrol

Javni zavodi in ministrstva so ustreznost notranjih kontrol ocenili s povprečno oceno 3,8 oz. 3,7, občine pa 3,4.

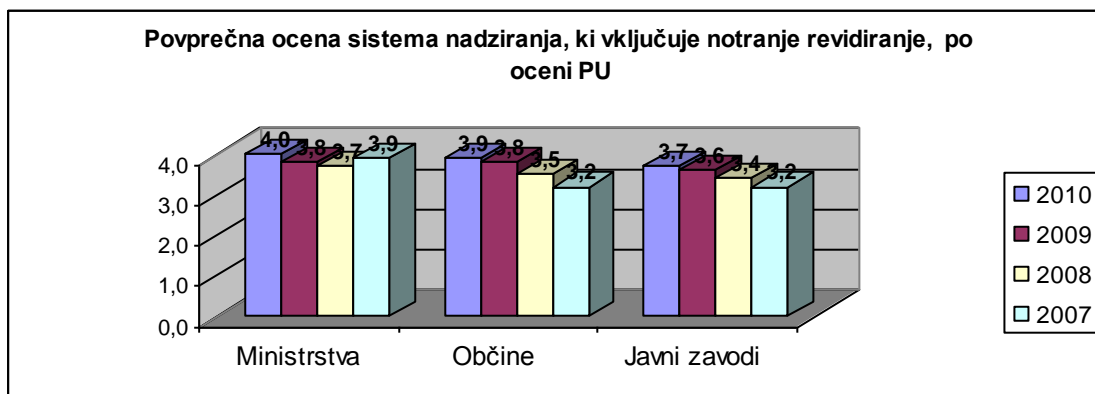
2.4.4 Ocena sistema informiranja in komuniciranja

Javni zavodi in občine so primernost sistema informiranja in komuniciranja ocenili s povprečno oceno 4,2 oz. 4,1, ministrstva pa 3,8. Povprečna ocena slednjih je nižja kot leto poprej, saj so štiri ministrstva ocenila, da je sistem primeren le na posameznih področjih poslovanja (leto poprej pa le dva in je bila ocena 4,0). Ministrstva morajo biti torej posebno pozorna na to, da je vodstvu na vseh ravneh in drugim zaposlenim omogočena pravočasna, popolna in zanesljiva informacija o izvrševanju proračuna in doseganju ciljev, je vzpostavljen sistem ravnanja z dohodnimi in odhodnimi dokumenti in njihovim arhiviranjem, je vzpostavljen postopek, ki poleg poročanja nadrejenemu v primeru postopanja ravnanja v nasprotju z internimi pravili, zagotavlja beleženje teh odstopanj, je vzpostavljen postopek poročanja v primeru suma goljufije, korupcije ali drugega kaznivega dejanja.

2.4.5 Ocena sistema nadziranja, ki vključuje notranje revidiranje

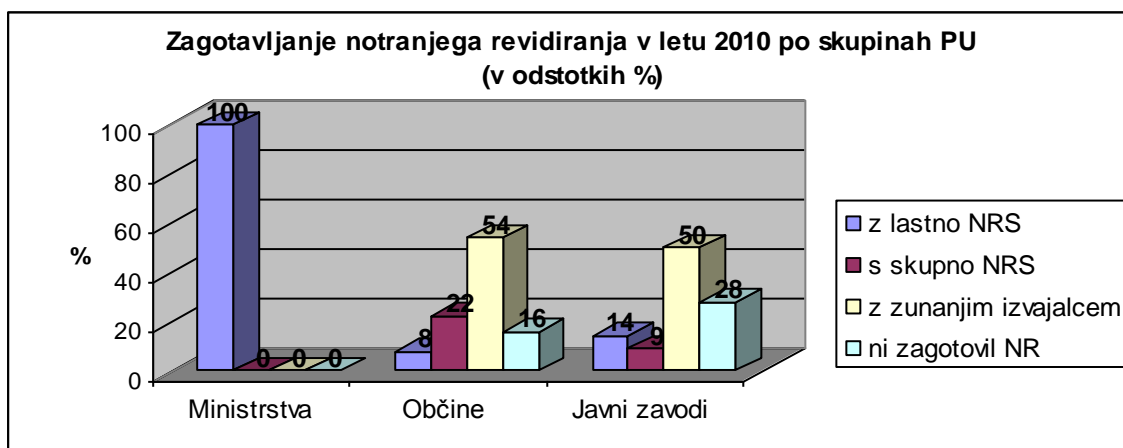
Tako kot prejšnja leta so ministrstva in občine tudi za leto 2010 v skladu z uveljavljanjem notranjega revidiranja z višjo povprečno oceno ocenile pokritost s sistemom nadziranja, ki vključuje notranje revidiranje, 4,0 oz. 3,9, javni zavodi pa 3,7.

Pregled ocen ministrstev, občin in javnih zavodov je po posameznih komponentah Izjave o oceni NNJF in po letih s strukturnimi deleži posamezne ocene v tabelah **Priloge 3.**

2.5 Zagotavljanje notranjega revidiranja

Z dodano točko o načinu zagotavljanja notranjega revidiranja je v obrazcu Izjave za leto 2010 omogočen celovit pregled kako PU zagotavljajo notranje revidiranje: z lastno NRS ali s skupno NRS ali z zunanjim izvajalcem (z navedbo izvajalca) ali pa ne zagotavljajo revizije⁹.

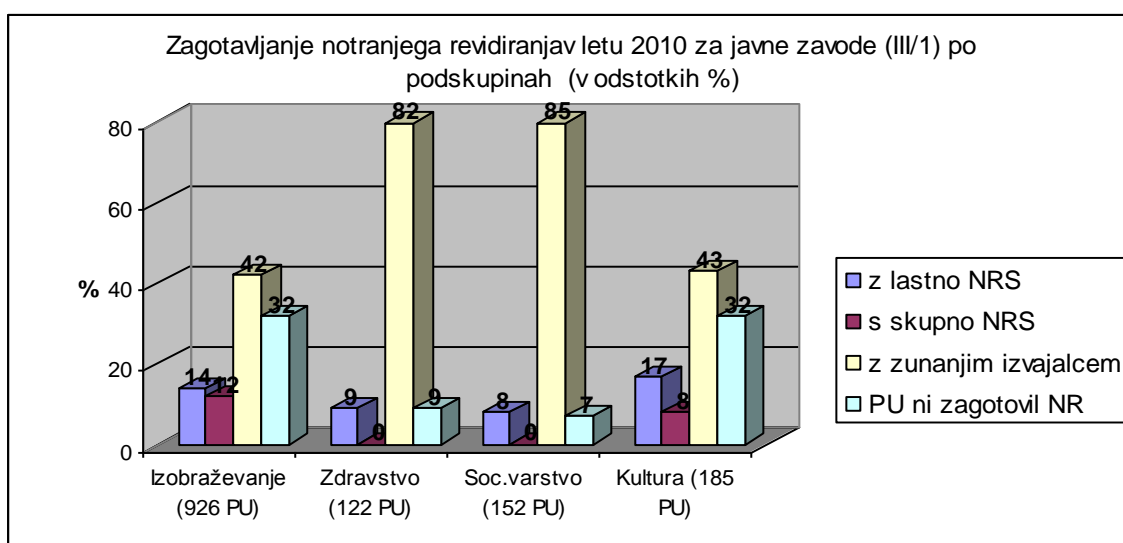
Vsa ministrstva imajo organizirano lastno NRS, katerih zmogljivosti v večini primerov ne ustrezajo dejanskim potrebam, saj le te pokrivajo tudi organe v sestavi ministrstev. To so tudi ugotovitve letnega poročanja njihovih NRS in UNP v revizijah skladnosti organiziranosti in poslovanja NRS.

Več kot polovica občin (54 % oz. 114 občin) zagotavlja notranje revidiranje z zunanjim izvajalcem, 8 % z lastno NRS in 22 % s skupno NRS. 16% ali 33 občin pa notranjega revidiranja v letu 2010 ni zagotovilo, ker je zakonska obveznost vsake tri leta, če finančni proračun ne presega 2,086 mio EUR, imajo pomanjkanje finančnih sredstev, je v teku organiziranje skupne NRS oziroma je v teku postopek izbire zunanjega izvajalca.

⁹ V skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema NNJF. Pridobljeni podatki o načinu zagotavljanja notranjega revidiranja v Izjavi kažejo, da nekateri PU zamenjujejo lastno NRS, skupno NRS oz. zunanje izvajanje notranjega revidiranja.

Polovica javnih zavodov (744 zavodov) zagotavlja notranje revidiranje z zunanjim izvajalcem, 14 % z lastno NRS in 9% s skupno NRS. 28% ali 413 zavodov notranjega revidiranja v letu 2010 še ni zagotovilo zaradi triletne zakonske obveznosti, pomanjkanja finančnih sredstev oziroma še nedokončanega postopka izbire zunanjega izvajalca.

Javni zavodi so po podskupinah takole zagotavljali notranje revidiranje:

3 OCENA NOTRANJEGA NADZORA S STRANI NRS NA PODLAGI IZVEDENIH REVIZIJ

Poleg informacij o NNJF na podlagi Izjav predstojnikov je UNP želel s pomočjo Vprašalnika pridobiti oceno notranjega nadzora tudi s strani NRS za področja, ki so bila predmet revizij, razvrščenih v:

1. **finančne revizije**, kjer se vrednotijo notranje kontrole zagotavljanja zanesljivosti računovodskih izkazov in finančnih poročil,
2. **revizije smotrnosti poslovanja**, kjer se vrednotijo notranje kontrole zagotavljanja učinkovitost, gospodarnost in uspešnost poslovanja in
3. **revizije pravilnosti poslovanja**, kjer se vrednotijo notranje kontrole zagotavljanja skladnosti poslovanja z zakoni, predpisi, usmeritvami in navodili vodstva.

Oceno notranjega nadzora na podlagi opravljenih revizij je podalo 71 odstotkov NRS. Informacije o posameznih komponentah notranjega nadzora so NRS ocenile največ na podlagi opravljenih revizij smotrnosti in pravilnosti poslovanja, najmanj 11 odstotkov pa na podlagi izvedenih finančnih revizij.

NRS so na podlagi ugotovitev podale revizijsko oceno o posamezni komponenti notranjega nadzora, ki so jo ocenile s 5 – stopenjsko lestvico: zelo slabo, slabo, dobro, zelo dobro in odlično. Podatki na podlagi prejetih Vprašalnikov po posameznih komponentah so razvidni v nadaljevanju:

1.kontrolno okolje: da je revidirano kontrolno okolje dobro oziroma zelo dobro je ocenilo 77 odstotkov NRS, kar predstavlja skoraj enak odstotek kot v predhodnem letu. Pri vrednotenju kontrolnega okolja so NRS navedle nekatere slabosti, s katerimi so se srečevale in sicer:

nejasno določena pristojnost in odgovornost javnih uslužbencev oziroma delegiranje nalog, presplošni in netočni opisi delovnih mest, nerazmejenost odgovornosti med izvajanjem, vodenjem in revidiranjem, zastarelost notranjih aktov, nepreglednost, različni predpisi za dodatke plačam (npr. povečan obseg dela), pogosta menjava vodstvenih kadrov, neustrezna kadrovska zasedenost, neustrezna opredeljenost poslovnih ciljev, nejasnost poti odločanja in obstoj neformalnih poti odločanja, neustreznost popisov najpomembnejših poslovnih procesov in nedodelanost navodil pri izvajanju nalog, zastarelost predpisov.

2.upravljanje s tveganji: Ta komponenta se nanaša na opredeljevanje ciljev in kriterijev za spremljanje njihovega doseganja, identifikacijo tveganj, vrednotenje tveganj in sprejemanje ukrepov za njihovo obvladovanje. Ustreznost komponente upravljanja s tveganji je glede na prejšnje leto ocenjena za 15 odstotkov višje in sicer je 68 odstotkov NRS ocenilo, da je upravljanje s tveganji dobro in zelo dobro.

Pri vrednotenju upravljanja s tveganji so NRS navedle nekatere ključne slabosti, s katerimi so se srečevale in sicer:

še vedno pomanjkljivo zavedanje o pomembnosti upravljanja s tveganji, neopredeljenost ali nejasna opredeljenost poslovnih ciljev, nepopolna opredeljenost tveganj, neposodabljanje obstoječega registra tveganj upoštevajoč spremembe ciljev in

poslovnega okolja, niso določene odgovorne osebe za register tveganj in za izvajanje ukrepov za njihovo obvladovanje.

3.kontrolne aktivnosti: Kontrolne aktivnosti so ukrepi, ki se izvajajo z namenom obvladovanja tveganj in zagotavljanja doseganja ciljev. Temeljijo na notranjih aktih in navodilih ter izvajalcih. NRS poročajo, da so se za 28 odstotkov glede na predhodno leto, ustrezne kontrolne dejavnosti izboljšale, saj jih 74 odstotkov meni, da se kontrolne dejavnosti izvajajo dobro ali zelo dobro.

Tudi pri vrednotenju kontrolnih aktivnosti so se NRS srečevale z nekaterimi ključnimi slabostmi:

tveganja in kontrolne aktivnosti za specifične postopke niso popisana, neusposobljenost za preverjanje ustreznosti kontrol informacijske tehnologije, ni pisnih navodil o izvajanju določenih kontrol, kontrole se načrtujejo in izvajajo, nepravilnosti se odkrivajo, vendar se ne odpravlja vzrokov, oziroma se ne sprejema ukrepov, da se le-te ne bi ponavljale, pomanjkljivost kontrole knjigovodskih listin, nedosledno izvajanje obstoječih notranjih kontrol, pomanjkljivost internih aktov in opisov postopkov, ključne kontrole niso formalno določene, izvajajo se različno in nedosledno, dokumentirani postopki ne odražajo vedno poteka dela, kontrole nadrejenih se podvajajo, ni jasne odgovornosti za spremljanje doseganja ciljev, nejasnost meril pri dodeljevanju sredstev, za vse vrednosti in pomembnosti poslov so enako dolgotrajni postopki, kar je neracionalno, odsotnost pooblastil v primeru daljše odsotnosti skrbnikov pogodb, nevestno delo skrbnikov pogodb, aktivnosti oziroma postopki se ne izvajajo na enak način, pravila za notranje kontrole za oddajo javnih naročil niso določena, navodila niso posodobljena in se ne izvajajo v celoti, delovni postopki niso predpisani, med kontrolnimi dejavnostmi ni vzpostavljene povezave in sledljivosti, preobremenjenost zaposlenih.

4.informiranje in komuniciranje: Ta komponenta se nanaša na kvaliteto poročil, ki jih prejemajo vodstva na različnih ravneh PU in na informacije, ki so zagotovljene zaposlenim. Bolj kot so informacije popolne, pravočasne in zanesljive, kvalitetnejše odločitve lahko sprejema vodstvo. Nič manj pomembna ni ustrezna komunikacija vodstva z zaposlenimi in tudi od te so pomembno odvisni rezultati in stopnja doseganja ciljev. 94% NRS ocenjuje komunikacijo v smeri osebje - vodstvo kot dobro ali zelo dobro, kar kaže na izboljšanje za 4 odstotke glede na leto 2009. Komunikacijo v smeri

vodstvo – osebe pa NRS ocenjujejo nekoliko nižje in sicer 87 odstotkov jih je mnenja, da je komunikacija dobra, zelo dobra oz. odlična.

Kljub sorazmerno visokim odstotkom pa NRS tudi pri informiranju in komuniciranju zaznavajo določene slabosti:

slaba komunikacija med posameznimi organizacijskimi enotami, pogosto ni revizijske sledi o pomembni komunikaciji, ki vpliva tudi na odločitev v posameznih zadevah, ni vzpostavljenega jasnega in enotnega računalniško podprtega sistema spremljanja in poročanja o doseganju ciljev in rezultatov na različnih ravneh, pomanjkljiv pretok informacij, posebno iz vrha navzdol, nezadostna komunikacija med sodelavci, slabo spremljanje razvoja procesa, težave uvajanja elektronske obdelave in komunikacije, organiziranost ne omogoča vodenja poslovnih procesov na več ravneh.

5.nadzor: Ureditev notranjega kontroliranja je potrebno spremljati in ocenjevati njegovo ustreznost. Komponenta nadzora vključuje redne kontrolne postopke vodstev na vseh ravneh in notranje revidiranje. NRS menijo, da so se glede na predhodno leto poslovske in nadzorstvene dejavnosti izboljšale, saj le 23 odstotkov NRS ocenjuje, da je njihova ustreznost slaba oz. zelo slaba (v letu 2009 pa 40 odstotkov).

Kot pomanjkljivost pri tej komponenti NRS ugotavljajo neustreznost oziroma pomanjkanje internih navodil vodstev na vseh ravneh, notranje revidiranje kot pomemben element nadzora pa je predstavljeno v naslednjem poglavju.

4 NOTRANJE REVIDIRANJE

Informacije NRS, pridobljene na podlagi izpolnjenih Vprašalnikov smo grupirali v 3 skupine in sicer:

- neposredni PU, v kateri so zajeta ministrstva in organi v sestavi, vladne službe in pravosodni PU. Prejeli smo 20 izpolnjenih Vprašalnikov NRS.
- občine, v kateri so zajeti neposredni uporabniki občinskih proračunov. V tej skupini smo prejeli 9 izpolnjenih Vprašalnikov NRS.
- posredni PU, v kateri so zajeti javni zavodi in skladi socialnega zavarovanja. V tej skupini smo prejeli 9 izpolnjenih Vprašalnikov NRS.

4.1 Informacije o izvajanju funkcije notranjega revidiranja

Iz podatkov, s katerimi razpolagamo (izpolnjeni Vprašalniki NRS, prejeta letna poročila o delu NRS in prejete informacije o številu zaposlenih) je razvidno, da se notranje revidiranje pri neposrednih PU izvaja v 3 skupnih NRS in 23 lastnih NRS, v katerih je zaposlenih 40 notranjih revizorjev, kar predstavlja enako število kot predhodno leto. Še vedno je v več kot v polovici NRS zaposlen le en notranji revizor in redke so NRS, ki imajo zaposlene tudi druge uslužbenke na nerevizorskih delovnih mestih, ki še nimajo pridobljenega naziva DNR ter administrativno tehnično osebje.

V skupini občin je organiziranih 6 skupnih in 5 lastnih NRS, ki skupaj zaposlujejo 18 notranjih revizorjev, kar predstavlja le enega notranjega revizorja več glede na predhodno leto. V 5 NRS je zaposlen le en notranji revizor. V kontrolno okolje skupnih NRS je vključenih 56 občin.

V skupini posrednih PU (javni zavodi, agencije in skladi) je organiziranih 9 lastnih NRS in ena skupna NRS, v katerih je zaposlenih 15 notranjih revizorjev, kar predstavlja zmanjšanje za 2 notranja revizorja glede na predhodno leto. V polovici NRS je zaposlen le en notranji revizor in le ena NRS ima zaposlenega na administrativno tehničnem delovnem mestu.

Večina NRS vseh treh skupin PU meni, da bi se moralo za obvladovanje njihovega revizijskega okolja število zaposlenih povečati. V letu 2010 je prišlo v 8 primerih do

najema zunanjega strokovnjaka zaradi potrebnih posebnih znanj, medtem ko je v 4 primerih prišlo do najema zaradi dopolnitve zmogljivosti.

NRS imajo sprejet pravilnik o svoji organiziranosti in delovanju. Večina NRS ima priročnik za notranje revidiranje, ki vsebuje revizijske programe dela, ki pa se dopolnjujejo oziroma posodablja le pri polovici NRS.

Funkcionalno neodvisnost zagotavljajo vse NRS s podrejenostjo neposredno predstojniku, samo okolje dela pa ne zagotavlja v vseh primerih izogibanje konfliktom interesov. Nekatere NRS nimajo neoviranega dostopa do predstojnika, kateremu pa v vseh primerih neposredno poročajo.

Kar 10 NRS oz. 26 odstotkov vseh, ki so izpolnile Vprašalnik, ima težave pri komunikaciji z okoljem, medtem ko je obveščenost o pomembnih sestankih oziroma sam dostop na sestanke otežen pri več kot polovici NRS, kljub temu da predstojniki z razumevanjem sprejemajo delovanje NRS.

Poleg osnovnih programov Word in Excel le redki notranji revizorji pri svojem delu uporabljajo druga programska orodja kot so ACL, Idea ali Access.

4.2 Informacije o opravljenem delu v notranjerevizijskih službah

4.2.1 Načrtovanje, preverjanje podatkov, poročanje NRS in ovire

Skoraj vse NRS poročajo, da pri načrtovanju svojega dela uporabljajo revizijsko analizo tveganosti, le polovica pa pri tem upošteva register tveganj. Strateški načrt pri 3 neposrednih PU in 4 posrednih PU ne vključuje celotnega kontrolnega okolja, ki ga je potrebno revidirati v obdobju do 5 let. Strateški načrti so v večini primerov odobreni s strani predstojnika PU, pri enem neposrednem PU pa strateški načrt NRS odobri generalni sekretar. Večina NRS načrtuje področje oz. predmet revizij in svetovanja ter okvirne časovne razvide in potrebne kadre, samo porabo finančnih sredstev pa načrtuje 63 odstotkov NRS.

Letni načrti so odobreni s strani predstojnikov PU in pri enem neposrednem PU tako kot strateški načrt tudi tega odobri generalni sekretar. V letnih načrtih je opredeljen predmet in v večini primerov tudi cilj posamezne revizije, prav tako je načrtovan čas za

posamezno revizijo oziroma druge revizijske naloge. Načrtovanja kadrovanja in porabe finančnih sredstev ne prikaže v svojih letnih načrtih četrtina NRS.

Večina NRS pripravi načrt izvajanja za posamezno revizijo, katerega odobri vodja NRS in je usklajen z letnim načrtom. Praviloma je v načrtih posameznih revizij določen predmet, obseg in cilj revizije, medtem ko tveganja, zaradi katerega je bila revizija uvedena in metodološki pristop nista predstavljena v vseh primerih. Manj dosledno pa NRS načrtujejo potreben kader in porabo finančnih sredstev.

Skoraj vse NRS poročajo, da imajo izdelane in arhivirane delovne postopke, ki so jih uporabili pri prepoznavanju informacij, ugotovitve v revizijskih poročilih pa podpirajo arhivirane listine v dosjejih. Nekatere NRS poročajo, da dokaznih listin in delovnih papirjev še nimajo ustrezno arhiviranih.

Razen dveh NRS neposrednih PU, ki nista v celoti izpolnili Vprašalnika v delu, ki se nanaša na oceno načrtovanja, preveritve podatkov in poročanja, so ostale NRS poročale, da osnutke revizijskih poročil vročajo revidirancem, s katerimi tudi obravnavajo prejete pripombe na osnutek poročila, oziroma po potrebi z njimi organizirajo razčiščevalne sestanke. V končnih poročilih revizij so zagotovljene vsebine o predmetu, obsegu in ciljih revizije, opredeljena so tveganja, razkrite so uporabljene metode revidiranja, ugotovitve in v večini primerov tudi revizijska ocena ugotovitev.

Pri posameznih procesih načrtovanja, preveritve podatkov in poročanja so NRS zaznale nekatere ovire. Po mnenju NRS predstavlja največjo oviro v procesu načrtovanja dejstvo, da gre za preobsežno in nepregledno urejeno področje zakonodaje, da ni IT podpore, da ni opisa poslovnih procesov in da ni izdelanega registra tveganj. Veliko oviro pri načrtovanju pa predstavlja tudi neustrezna kadrovska zasedba NRS. Pri preverjanju podatkov so NRS poročale, da je največja ovira obremenjenost zaposlenih in nejasna zakonodaja ter različna tolmačenja pristojnih. Kot ovira je izpostavljena tudi nejasna odgovornost in pristojnost ter nepravočasna, pomanjkljiva ali nepopolna dostavljena dokumentacija. Ovire se kažejo tudi v nepripravljenosti sodelovanja revidiranca in časovnem zavlačevanju. Manj ovir je zaznati pri poročanju, kjer predstavljajo največjo oviro neutemeljene pripombe (brez dokazil) na ugotovitve, osebna prizadetost odgovornih in nespoštovanje rokov za pripombe na osnutek revizijskega poročila.

4.2.2 Poročanje na podlagi 18. in 20. člena Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

V letu 2010 je UNP prejel eno revizijsko poročilo na podlagi 18. člena Pravilnika o usmeritvah, ki določa, da mora notranji revizor v primeru ugotovljene nepravilnosti, ki kaže na povzročitev večje škode ali suma kaznivega dejanja, nemudoma obvestiti predstojnika in UNP.

UNP v letu 2010 ni prejel nobenega posebnega poročila na podlagi 20. člena Pravilnika, ki določa, da mora vodja NRS v primerih neodzivanja na priporočila revizij, s posebnim poročilom obvestiti UNP.

4.3 Informacije o fizičnih kazalnikih in drugih podatkih, ki se nanašajo na opravljeno delo

4.3.1 Izvajanje načrtov

NRS neposrednih in posrednih PU, ki so odgovorile na Vprašalnik so za leto 2010 v povprečju načrtovale šest revizij, kar bistveno ne odstopa od leta 2009. Veliko povečanje pri načrtovanju revizij pa je opaziti pri NRS občin, katere so načrtovale izvedbo 13 revizij, kar je predvsem posledica spremembe organiziranosti NRS (skupne NRS).

NRS neposrednih in posrednih PU so v letu 2010 v povprečju izvedle 5 revizij, NRS občin pa 11 revizij. Pri 7 neposrednih PU je bilo izvedeno 14 naknadnih revizij, v 3 občinah je bilo izvedenih 5 naknadnih revizij in ena je bila izvedena pri posrednem PU.

Pri 8 neposrednih PU je bilo izvedenih 16 izrednih revizij. Izredne revizije so bile izvedene tudi na treh občinah (skupno 5 izrednih revizij) in pri 6 neposrednih PU, kjer je bilo opravljenih kar 16 izrednih revizij.

Pri neposrednih PU je bilo izvedenih 75 odstotkov, na občinah 90 odstotkov in pri posrednih PU 85 odstotkov načrtovanih rednih revizij, kar predstavlja precejšnje izboljšanje načrtovanja glede na predhodno leto. Na dobro načrtovano delo kaže tudi

delež izrednih revizij glede na opravljene redne revizije, ki na občinah znaša le 5 odstotkov, pri neposrednih PU 19 odstotkov in nekoliko višji odstotek, 33 odstotkov, pri posrednih PU.

NRS posrednih PU povprečno porabijo 66 dni na revizijo, pri neposrednih PU 49 dni in najmanj le 21 dni porabijo na občinah, kjer povprečno opravijo 8 revizij na revizorja. NRS posrednih PU opravijo povprečno 5, pri neposrednih PU pa 4 revizije na revizorja.

NRS poročajo o različnih vzrokih neizvedenih načrtovanih revizij in sicer:

- kadrovske omejitve, bolniške odsotnosti, zmanjšanje števila zaposlenih,
- razširitev predmeta in obsega revidiranja,
- uvedba izredne revizije, obsežnost večjega svetovalnega projekta, opravljenih več svetovalnih nalog,
- večja reorganizacija revidirane enote v času izvajanja revizije, ustavitev revizije zaradi statusnega preoblikovanja,
- nepravočasna odobritev dolgoročnega in letnega načrta revidiranja zaradi zamenjave ministra,
- zamude in organizacijski problemi pri izvedbi postopkov za najem zunanje izvajalca za dopolnitev notranjega revidiranja,
- veliko število revizij in kontrol zunanjih organov nadzora, ki se istočasno izvajajo na revidiranem področju,
- več usklajevalnih sestankov s pojasnjevanjem stališč glede ugotovitev in obravnave ustreznosti danih priporočil,
- aktivnosti pri vzpostavitvi skupne NRS (organizacijske zadeve).

NRS so v letu 2010 opravile različne vrste revizij, ki smo jih razvrstili po skupinah (finančne revizije, revizije smotrnosti, revizije pravilnosti poslovanja, naknadne revizije, preglede oziroma nadzor nad javnimi zavodi in drugimi izvajalci javnih služb po 14. členu Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje NNJF in druge revizije) in jih prikazujemo v tabeli v nadaljevanju po posameznih skupinah PU.

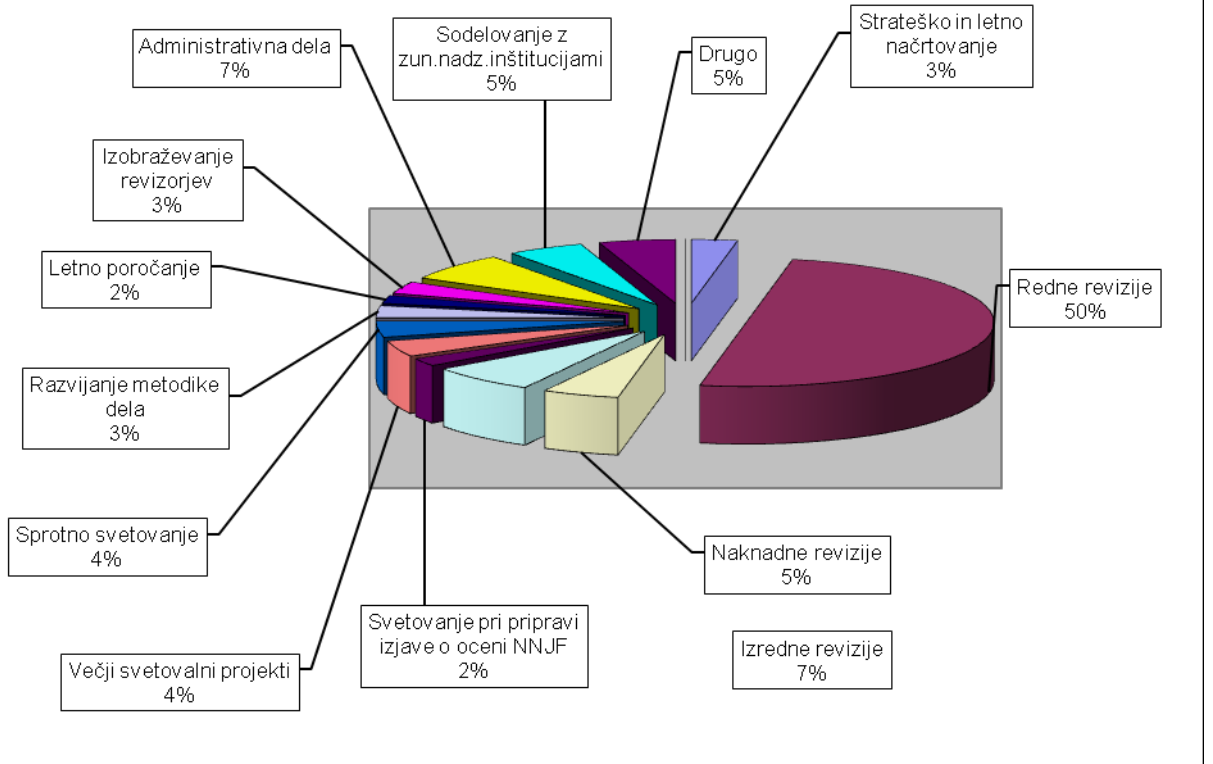
Struktura vseh opravljenih revizij v letu 2010 po skupinah PU

vrsta revizije	neposredni PU %	občine %	posredni PU %
finančna revizija (računovodskih izkazov)	9	2	4
revizija smotrnosti (gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti)	12	1	14
revizija pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago)	63	86	71
naknadne revizije	9	5	2
14. člen pravilnika o usmeritvah	4	6	0
druge revizije	3	0	9
skupaj	100	100	100

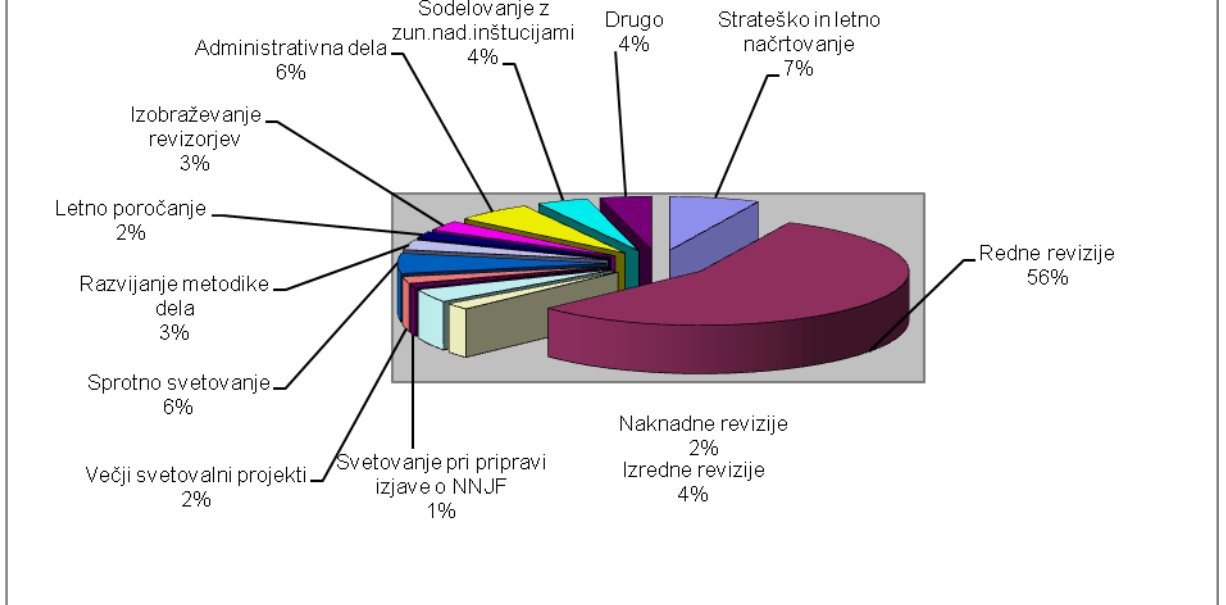
Tako kot v preteklosti so NRS tudi v letu 2010 izvedle največ revizij pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago). Tako pri neposrednih kot pri posrednih PU se je glede na predhodno leto povečal delež revizij smotrnosti. NRS poročajo, da so izvedle tudi druge revizije, kot na primer revizije informacijskih sistemov in revizije upravičenosti izdatkov.

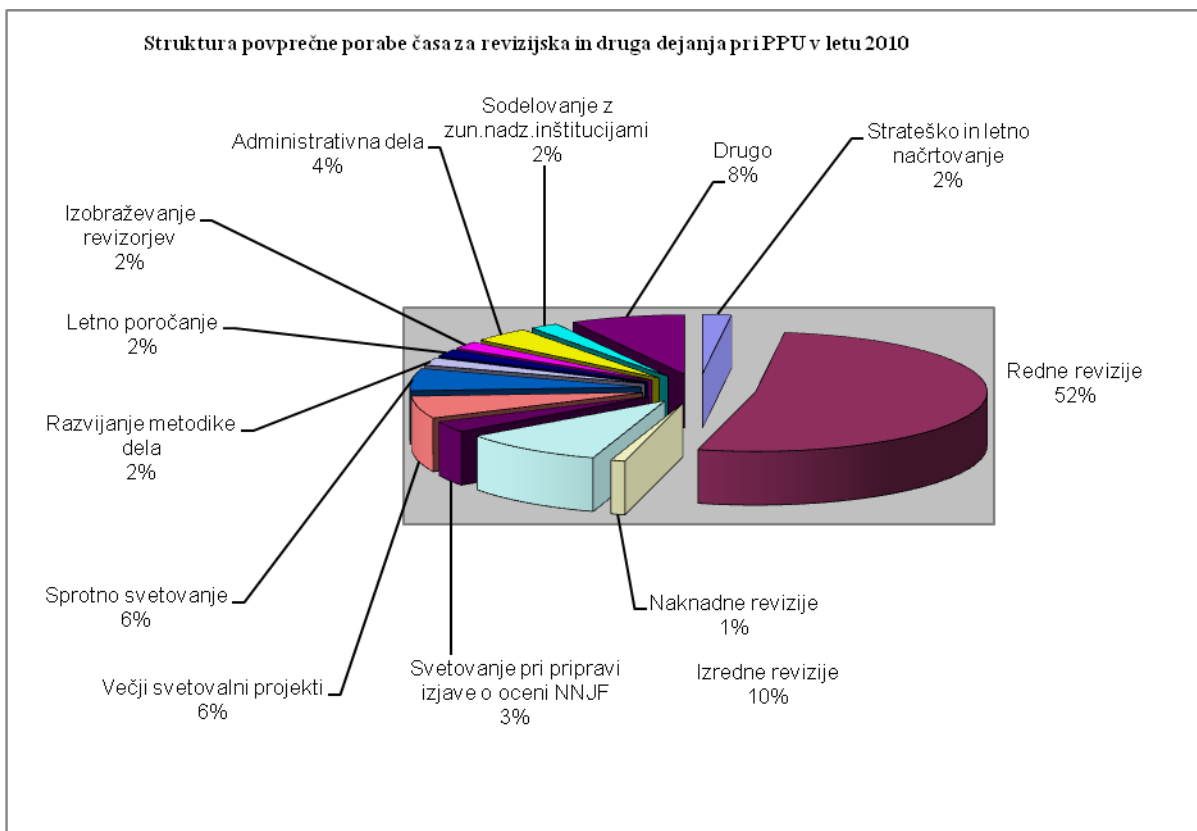
Z grafi v nadaljevanju prikazujemo strukturo povprečno porabljenega časa NRS za revizijska in druga dejanja po skupinah PU:

Struktura povprečne porabe časa za revizijska in druga dejanja pri neposrednih PU v letu 2010

Struktura povprečne porabe časa za revizijska in druga dejanja pri občinah v letu 2010

Grafi struktur porabe časa NRS pri posameznih skupinah PU kažejo, da se najmanj 50 odstotkov celotnega razpoložljivega časa nameni izvajanju rednih revizij, kar predstavlja pri neposrednih PU kar 22 odstotno, na občinah in pri posrednih PU pa 10 odstotno povečanje glede na predhodno leto. Čas za izredne revizije se je pri neposrednih PU in na občinah zmanjšal, medtem ko se je pri posrednih PU glede na predhodno leto povečal in znaša v strukturi porabljenega časa 10 odstotkov. Precejšnje zmanjšanje glede na predhodno leto pa je zaznati pri večjih svetovalnih projektih in sprotnem svetovanju. Pri ostali strukturi povprečno porabljenega časa ni glede na predhodno leto opaziti bistvenih sprememb.

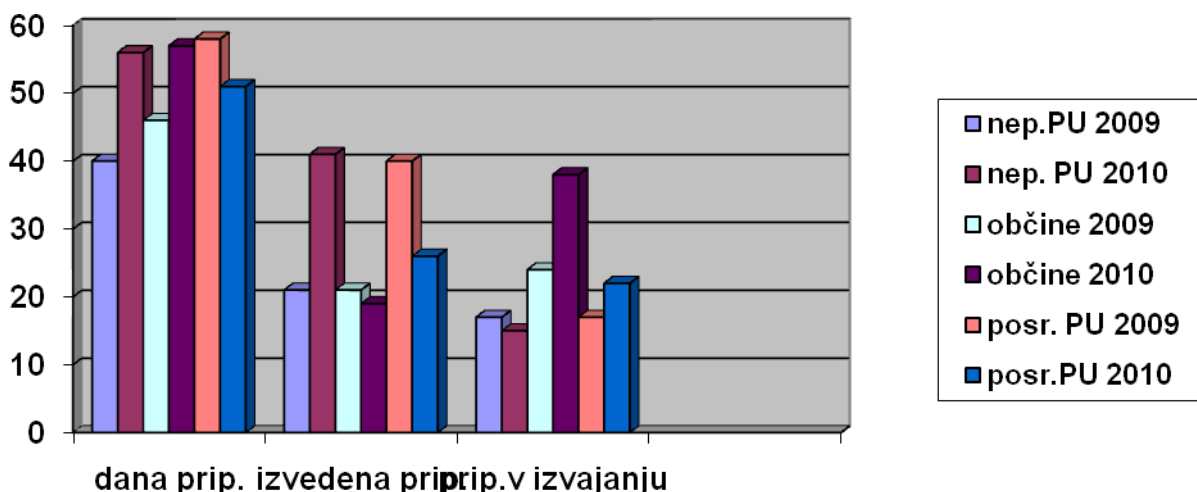
Če primerjamo vse izvedene revizije (redne, naknadne, izredne), ki so bile opravljene v letu 2010, znaša ta odstotek glede na strukturo povprečno porabljenega časa 57 na občinah, 62 pri neposrednih PU in 63 pri posrednih PU.

Poleg zgoraj navedenega strukturiranega časa, so NRS poročale, da so porabile čas tudi za druga opravila, katerih delež se je pri posrednih PU glede na predhodno leto povečal na 8 odstotkov. NRS so poročale, da so porabile čas za: spremljanje

realizacije revizijskih poročil, nadziranje revizijskih pregledov in vodenje službe, sodelovanje pri spremembi aktov skupne NRS, sodelovanje pri pripravi zahtevkov za sofinanciranje službe in koordinacija z občinami, predstavitev načina izvajanja revidiranja v okviru izobraževanja predstojnikov, uvajanje in usposabljanje pripravnice (mentorstvo) in druga opravila.

NRS svoje ugotovitve iz opravljenih revizijskih pregledov spremljajo po različnih stopnjah izvajanja, ki so prikazane v spodnjem grafu po posameznih skupinah PU za leti 2009 in 2010.

Povprečno število priporočil v različnih stopnjah izvajanja po skupinah PU za leti 2009 in 2010

V primerjavi s preteklim letom se je povprečno število danih priporočil NRS pri neposrednih PU povečalo kar za 40 odstotkov (iz povprečno 40 v letu 2009 na 56), kar je posledica poročanja ene skupne NRS, ki pokriva 12 vladnih služb, in ki je dala kar 350 priporočil. Število danih priporočil NRS se je povečalo tudi pri občinah (iz povprečno 46 v letu 2009 na 57), medtem ko se je zmanjšalo povprečno število danih priporočil NRS pri posrednih PU (iz povprečno 58 v letu 2009 na 51).

Pri neposrednih PU je bilo povprečno izvršenih 73 odstotkov danih priporočil, skoraj 27 odstotkov so priporočila v izvajanju in le pri enem PU je bilo zavrnjeno/neizvršeno 1 priporočilo, za katerega je predstojnik prevzel tveganje neizpolnitve.

Pri občinah je bilo povprečno izvršenih 33 odstotkov danih priporočil NRS, medtem ko jih je kar 67 odstotkov v izvajanju. Zavrnjeno/neizvršeno priporočilo pa ni bilo v letu 2010 nobeno.

Pri posrednih PU je bilo povprečno izvršenih 51 odstotkov danih priporočil NRS, 45 odstotkov jih je v izvajanju in 4 odstotke (19 priporočil) je bilo zavrjenih/neizvršenih pri dveh PU. Dve neizvršeni priporočili pri enem PU se nanašata na knjiženje vseh (starih) zadev v »Delovodnik« in nista bili neizvršeni zaradi nesorazmerno velikih stroškov, 17 priporočil pri drugem PU se nanaša na določitev vrednosti, na podlagi katere je potrebno pri izbiri izvajalca pridobiti več ponudb (določitev nižje vrednosti od opredeljene v zakonu o javnem naročanju) oz. pomanjkljivosti pri javnem razpisu za izvajalce storitev.

V **Prilogi 4** predstavljamo tabelarni pregled pomembnejših revizijskih ocen oz. ugotovitev s pripadajočimi priporočili revizorjev.

4.3.2 Izvajanje svetovalnih nalog

Čeprav se je svetovanje NRS (tako večji svetovalni projekti kot sprotno svetovanje) glede na predhodno leto v celotni povprečni porabi časa zmanjšalo, še vedno predstavlja pomembni delež in širok spekter opravljenega dela. V **Prilogi 5** so navedene pomembnejše svetovalne naloge.

Notranji revizorji so opravili v letu 2010 tudi precej sprotnih svetovanj, ki so se nanašala na različna področja poslovanja PU. V nadaljevanju navajamo nekaj takih nasvetov:

svetovanje oziroma koordinacija pri izvedbi samoocelitve notranjega nadzora, svetovanje pri vzpostavitvi registra tveganj oziroma pri njegovi posodobitvi, ureditev prenosa IT opreme in načina evidentiranja, svetovanje pri oblikovanju pogodbenih določil, pri izvrševanju proračuna, pri obračunu potnih stroškov, na področju povračil stroškov iz naslova prevoza na in z dela, uporaba instituta povečan obseg dela, izvajanje postopkov za projekte na medresorski ravni, svetovanje pri javnih razpisih, pri posodobitvi internih pravilnikov, pri sklenitvi podjemnih pogodb z zunanjimi izvajalci, svetovanje glede vzpostavitve notranjih kontrol, na področju smotrnosti poslovanja, svetovanje pri reorganizaciji kontrolnih funkcij in aktu o izvajanju notranjih kontrol, pregled obstoječih sklopov organizacijskih dokumentov za sektorje in podaja predlogov

za objavo, način spremljanja mesečne realizacije finančnega načrta, evidentiranje delovne prisotnosti oziroma ur opravljenega dela, poračun dodatkov zaposlenim za delo v manj ugodnem času in dežurstvo, vzpostavitev elektronskega evidentiranja delovnega časa, obračun redne delovne uspešnosti direktorjev javnih zavodov, svetovanje v postopkih priprave poslovnega plana, postopki oddaje poslovnih prostorov po zakonodaji, varstvo osebnih podatkov, vzpostavljanje notranjih kontrol pri dodeljevanju transferjev in pri postopkih javnega naročanja, vzpostavljanju revizijskih sledi med načrtom razvojnih programov, proračunom in javnim razpisom, nasveti pri izterjavi terjatev, prodaji premoženja, oziroma pri oddajanju premoženja financiranju vrtca, glede delovanja in financiranja krajevnih skupnosti, podajanje pojasnil o financiranju ožjih delov občine, priprava mnenja k posameznim določilom Pravilnika o sofinanciranju letnega športnega programa.

Vse NRS so v letu 2010 poročale, da so opravile svetovanje pri pripravi Izjave o NNJF.

4.3.3 Informacije o zagotavljanju kakovosti

Ocenjevanje kakovosti NRS je bilo v letu 2010 zagotovljeno na podlagi:

- notranje samoocenitve – preveritve upoštevanja standardov/usmeritev,
- notranje samoocenitve – doseganje vnaprej pripravljenih meril in kazalnikov za oceno opravljenega dela,
- ocene stanovskih kolegov (peer review),
- zunanje ocene – UNP
- drugo (ocena revidirancev na podlagi vprašalnikov).

Najpogostejši način ocenjevanja kakovosti je bila tako kot v preteklem letu samoocena s preveritvijo upoštevanja standardov / usmeritev pri svojem delu, na drugem mestu je notranja samoocena z vnaprej pripravljenimi merili in kazalniki za oceno opravljenega dela. V letu 2010 je bila opravljena tudi ena ocena stanovskih kolegov (peer review) in 2 zunanji ocenitvi s strani UNP. Kot pokazatelj za ugotavljanje in merjenje uspešnosti notranjega revidiranja se izvaja tudi anketiranje revidirancev, s pomočjo katerih notranji revizor pridobi hitro informacijo, katera mu omogoča pravočasne izboljšave v njegovem delovanju. V letu 2010 so bile opravljene 3 take ocenitve.

5 ZUNANJI IZVAJALCI

PU si lahko zagotavljajo notranje revidiranje s strani lastnih ali skupnih notranjerevizijskih služb, ali pa najamejo zunanje izvajalce. Zunanji izvajalci so UNP o svojem opravljenem delu pošiljali končna poročila o opravljenih posameznih revizijah ali pa povzetke posameznih revizij z navedbo kratkih ugotovitev oziroma priporočil za skupaj 168 proračunskih uporabnikov.

Iz predloženih poročil je razvidno, da so se revizije nanašale na preverjanje obvladovanja tveganj in vzpostavljenosti notranjih kontrol na področju:

- preverjanja postopkov priprave in sprejemanja proračuna ter preverjanje vsebine proračuna, preverjanje izvajanja Odloka o proračunu),
- investicij oziroma postopkov javnih naročil,
- obračuna plač in povračil stroškov zaposlenih, jubilejnih nagrad, odpravnin ob upokojitvi,
- pogodbenega dela in avtorskih honorarjev,
- priprave letnega poročila,
- naročanja blaga in storitev oziroma postopek javnega naročanja,
- izvajanja in obračunavanja tržne dejavnosti,
- zadolževanja,
- subvencioniranja šolske prehrane,
- transferov posrednim PU,
- letni popisi, evidentiranje osnovnih sredstev,
- zakonitosti poslovanja.

6 DELOVANJE UNP

6.1 Izobraževanje za pridobivanje naziva DNR in preizkušeni DNR, izdajanje potrdil za revizijska naziva in vodenje javnih evidenc v katalogu informacij javnega značaja

UNP v sodelovanju s The Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA) in Centrom za razvoj financ (CEF) kot izvajalcem izvaja program izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor (v nadaljevanju: DNR) in

preizkušeni DNR (v nadaljevanju: PDNR). Pretežni del aktivnosti je bil namenjen delovanju izpitne komisije Programa izobraževanja za pridobitev naziva DNR, pred katero je potekalo 21 zagovorov zaključnih nalog. V skladu s Pravilnikom o izdajanju potrdil za naziva DNR in PDNR ter Zakonom o splošnem upravnem postopku je UNP obravnaval 34 vlog za pridobitev naziva DNR in 4 vloge za pridobitev naziva PDNR tako, da je v imenik DNR konec leta 2010 vpisanih že 393¹⁰ oseb, v imenik PDNR pa 54 oseb.

UNP na spletni strani poleg imenika DNR in PDNR, vodi še seznam revizijskih družb za izvajanje storitev notranjega revidiranja uporabnikov državnega in občinskih proračunov. Konec leta 2010 je bilo vpisanih 63 zunanjih izvajalcev notranjega revidiranja.

Upoštevač zahtevnost področja in tveganja je UNP s pomočjo zunanjih strokovnjakov in dveh delavnic razvil metodologijo revidiranja investicijskih transferov.

6. 2 Zaščita finančnih interesov ES

V zvezi z uporabo sredstev ES in zaščito finančnih interesov ES je UNP:

- pripravil za Urad Evropske komisije za boj proti goljufijam poročilo o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (OLAF/Vprašalnik člen 325),
- izvedel dva sestanka medresorske delovne skupine AFCOS;
- svetoval pri razvoju in uvajanju sistema IMS poročanja o nepravilnostih OLAF in skladnost podatkovnih baz,
- nadziral poročanje o nepravilnostih in njihovo obravnavo,
- koordiniral pristop RS k sporazumoma o preprečevanju nelegalne trgovine s cigaretami z družbami PMI in JTI (aneksi),
- sodeloval s preizkovalci OLAF pri pregledu na kraju samem,
- sodeloval na sestankih delovnih teles Evropske komisije.

6.3 Ostala dejavnost sektorja

Z namenom zagotavljanja podpore NRS pri njihovem položaju in poslovanju je UNP-sektor za notranji nadzor javnih financ opravil preglede skladnosti organiziranosti in

¹⁰ od leta 2003, http://www.unp.gov.si/slov/notranji_nadzor/register_notr_rev.htm

poslovanja notranjerevizijskih služb proračunskih uporabnikov z Usmeritvami za državno notranje revidiranje in sicer na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja in na Ministrstvu za promet. Na podlagi opravljenih pregledov so bila ministrom oz. predstojnikom izdana poročila z ugotovitvami in priporočili za izboljšave.

V letu 2010 je sektor izvajal precej aktivnosti povezanih z uvedbo revizije uspešnosti poslovanja UNP v obdobju od 1.1. 2008 do 31. 12. 2008 s strani Računskega sodišča RS, ki je dne 5.10.2010 izdalo revizijsko poročilo.

Sektor je v letu 2010 na podlagi analize rednih letnih poročil NRS, drugih poročil in izjav o notranjem nadzoru javnih financ pripravil redno letno Poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ, ki ga je Vlada RS sprejela na 108. redni seji in je objavljen na spletni strani UNP. S ciljem racionalizacije postopka analize letnih poročil NRS je sektor posodobil Vprašalnik k letnemu poročilu o delu NRS in Navodilo za izpolnjevanje Vprašalnika ter ju za uporabo s strani notranjerevizijskih služb objavil na spletni strani UNP.

Zaradi dopolnitve pregleda nad zagotavljanjem notranje revidiranja pri PU je UNP pripravil interaktivni vprašalnik, ki je dodatno pospešil zagotavljanje notranjega revidiranja pri PU.

V zvezi z zagotavljanjem popolnejšega pregleda nad zagotavljanjem notranjega revidiranja je UNP dopolnil Izjavo predstojnika o oceni NNJF v okviru sprememb in dopolnitev Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljnih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 102/2010).

Poročilo UNP o stanju NNJF in njegove ugotovitve so bile podlaga za pripravo Strategije o razvoju notranjega nadzora javnih financ za obdobje od 2011 do 2015, ki jo je Vlada RS sprejela na svoji 120. redni seji in predlog sprememb ter predlog sprememb in dopolnitev Zakona o javnih financah vključno s predlogoma podzakonskih aktov Pravilnikom o merilih NNJF in Pravilnikom o izdajanju potrdil za naziv državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor, pridobivanju in obnavljanju dovoljenj za izvajanje notranjega revidiranja uporabnikov proračuna.

V okviru mednarodnega sodelovanja je bil UNP vključen v twining projekt z Ministrstvom za finance Črne gore za dopolnitev pravnih podlag in razvoj priročnika za upravljanje s tveganji.

Pomembnejša dejavnost UNP je bila sprotno svetovanje proračunskim uporabnikom in notranjim revizorjem tako pri vzpostavljanju dejavnosti notranjega revidiranja kot pri reševanju sistemskih in operativnih problemov in predstavljanje problematike NNJF na sestankih strokovnih interesnih skupin PU, konferencah in seminarjih.

7 Zaključek

Nadaljnji razvoj notranjega nadzora je podrobno zapisan in opredeljen z cilji in posameznimi aktivnostmi v Strategiji razvoja notranjega nadzora javnih financ v Republiki Sloveniji za obdobje od 2011 do 2015, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije dne 10.2.2011. V strategiji sta navedena dva sklopa posebnih ciljev strategije in sicer:

1. razvoj funkcije notranjega revidiranja (zagotavljanje kvalitete notranjega revidiranja, smotrno zagotavljanje notranjega revidiranja, IT podpora notranjemu revidiranju in proučitev vrednotenja delovnega mesta notranje revizorja) in
2. krepitev poslovodne odgovornosti (izobraževanje predstojnikov in poslovodnih organov ter vseh vodstvenih ravni s področja NNJF in uvajanje izjave predstojnikov oziroma poslovodnih organov o zanesljivosti delovanja notranjih kontrol).

Pripravili:

Vesna Vaupotič, državna notranja revizorka

Janja Šuman, državna notranja revizorka

Nataša Prah

Direktorica

Vročeno:

- Ministrstvo za finance RS
dr. Franci Križanič
Župančičeva 3
1502 Ljubljana – s povratnico

- Računsko sodišče RS
Slovenska cesta 50
1001 Ljubljana – s povratnico

- arhiv, tu

PRILOGA 1: Porabljeni čas NRS za svetovanje in koordinacijo aktivnosti pri pripravi Izjave o oceni NNJF od 2008 do 2010 leta v strukturi porabljenega revizijskega časa po skupinah PU:

Porabljeni čas v strukturi vsega porabljenega revizijskega časa po skupinah PU:									
Skupina PU / delež v %									
povprečen, mini. in maks. delež	povprečni delež v %			minimalni delež v %			maksimalni delež v %		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008	2010	2009	2008
Posredni PU	3,2	2,4	2,9	0,3	0,5	0,5	6,2	5,4	4,6
Ministrstva	1,8	2,0	2,6	0,9	0,5	0,8	5,0	4,7	5,0
Občine	1,3	1,6	2,3	0,2	0,2	0,5	4,6	4,8	3,8
Organi v ministrstvu	0,8	1,2	1,6	0,4	0,9	0,8	1,2	2,2	3,3

Porabljeno število revizijskih dni po skupinah PU:									
Skupina PU / število dni									
povprečno, mini. in maks. št.dni	povprečno št. dni			minimalno št. dni			maksimalno št. dni		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008	2010	2009	2008
Posredni PU	15	11	18	1	1	1	41	45	29
Ministrstva	7	6	10	5	3	3	12	14	19
Občine	4	4	6	1	1	1	12	10	14
Organi v ministrstvu	5	5	7	1	2	0,5	20	14	20

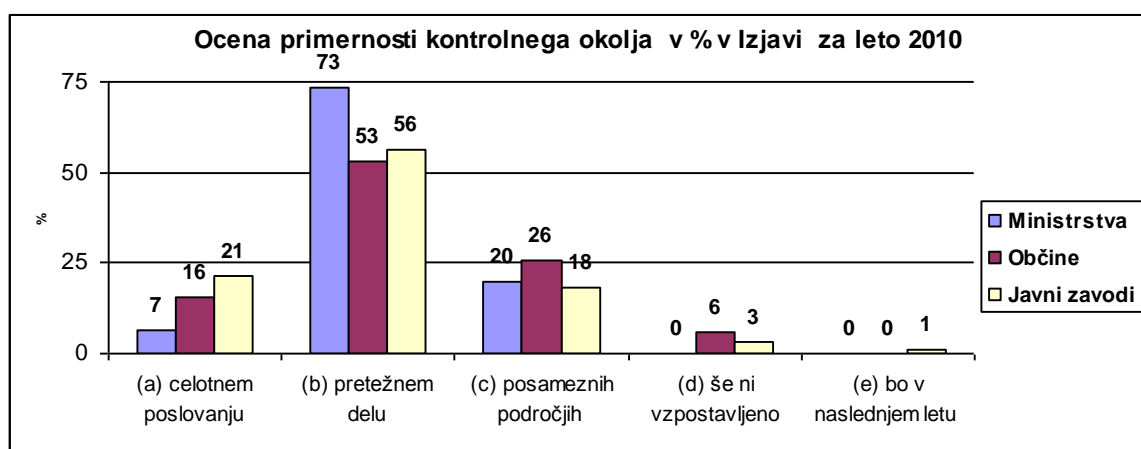
Vir: Vprašalnik k letnemu poročilu o delu NRS po letih

PRILOGA 2: Analiza komponent notranjega nadzora za leto 2010

Izjava opredeljuje pet medsebojno odvisnih komponent notranjega nadzora: kontrolno okolje, upravljanje s tveganji, kontrolne aktivnosti, informiranje in komuniciranje in nadzor vključno z notranjo revizijo.

1 Ocena kontrolnega okolja

Šestina občin, 16% od 210, je za leto 2010 ocenila primernost kontrolnega okolja na celotnem poslovanju (**a** - za več kot 80% poslovanja), 53% na pretežnem delu poslovanja (**b** – med 60% in 80% poslovanja), 26% na posameznih področjih (**c** – manj kot 60% poslovanja) in 6% občin je ocenilo začetne aktivnosti (**d** - delež poslovanja 0%).

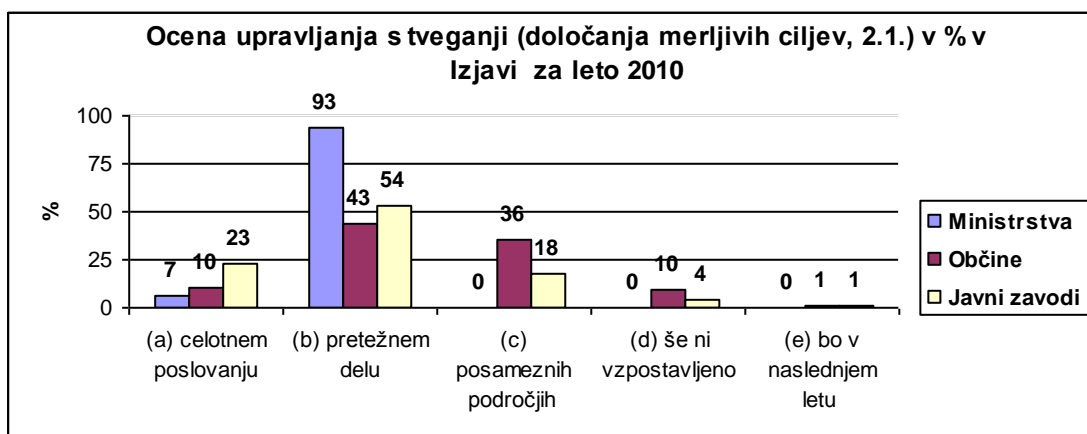
V letu 2010 je bil dosežen napredek na področju ocene izboljšanja primernosti kontrolnega okolja pri občinah za 3 % in zavodih za 1 %¹¹ v primerjavi z letom 2009 (primernost kontrolnega okolja 76% oz. 79% poslovanja). Pri ministrstvih pa je na podlagi ocenitve v Izjavah za 2 % nižja ocena v primerjavi z letom poprej in je bila ocenjena primernost kontrolnega okolja za 77 % poslovanja.

¹¹ Odstotek je izračunan iz primerjave podatkov za leto 2010 z letom 2009, ki je izračunan tako, da so ocene ovrednotene s petstopenjsko lestvico od 5 »na celotnem poslovanju (ocena - a)« do 1 »še ni vzpostavljeno (ocena - e)«, potem je izračunan delež glede na maksimalno možno doseženo število točk (npr. 15 ministrstev krat 5 točk je 75 maksimalno doseženih točk) in je tako upoštevana tudi sprememba skupnega števila vseh oddanih Izjav, ki se spreminja iz leta v leto (npr. za javne zavode).

2 Ocena upravljanja s tveganji

2.1 Cilji so realni in merljivi (določeni indikatorji za merjenje)

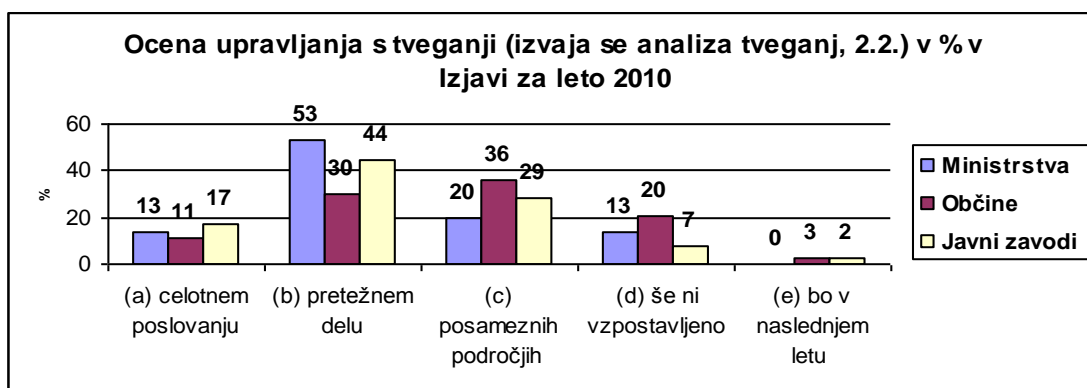
Desetina občin je za leto 2010 ocenila realnost in merljivost ciljev na celotnem poslovanju, 43% na pretežnem delu in dobra tretjina (36%) na posameznih področjih poslovanja.

Na podlagi Izjav je bil dosežen napredek na področju določanja merljivih ciljev pri občinah in zavodih za 2 % oz 1 %, tako imajo merljive cilje za 71% oz. 79% poslovanja. Pri ministrstvih je ocena enaka kot leto poprej in so za 81% poslovanja ocenili, da imajo realne in merljive cilje.

2.2 Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena

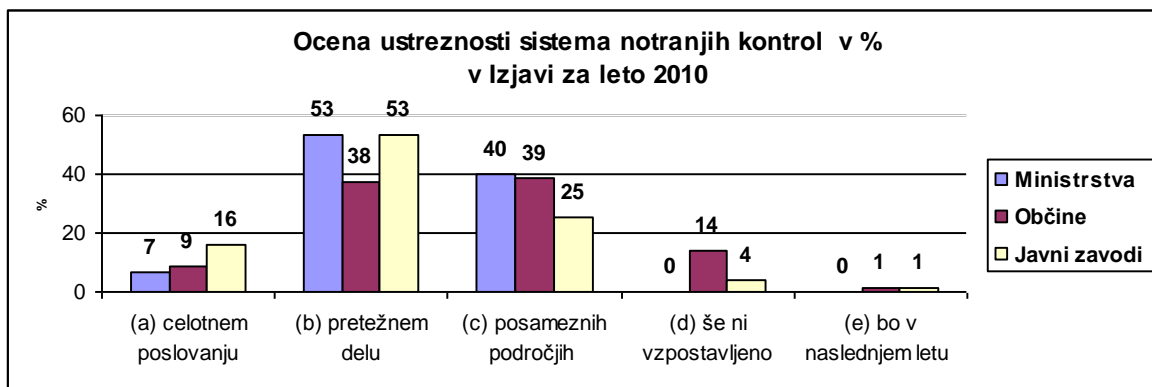
Tudi desetina občin je ocenila, da imajo opredeljena tveganja na celotnem poslovanju, 30% na pretežnem delu in 36% na posameznih področjih poslovanja.

Na podlagi ocenitve v Izjavah je pri ministrstvih izboljšanje za 6 % tako, da imajo opredeljena tveganja za 73% poslovanja. Zavodi in občine so dosegle napredek za 2 % v primerjavi z letom 2009 in izvedle analizo tveganj za 73 % oz. 65 % poslovanja.

3 Ocena sistema notranjih kontrol

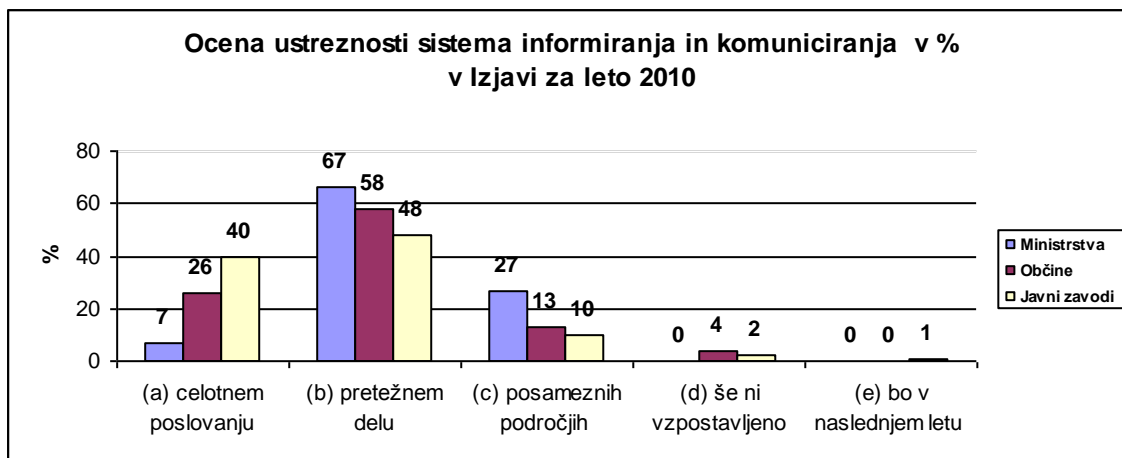
Tudi za sistem notranjih kontrol je desetina občin ocenila, da ima vzpostavljen na celotnem poslovanju in 38% na pretežnem delu ter 39% na posameznih področjih poslovanja.

Zavodi in občine so dosegle napredek za 1% v primerjavi z letom poprej tako, da imajo vzpostavljene kontrole za 76% oz. 68% poslovanja. Pri ministrstvih je ocena enaka kot leta 2009 in so bile za 73% poslovanja vzpostavljene kontrole.

4 Ocena sistema informiranja in komuniciranja

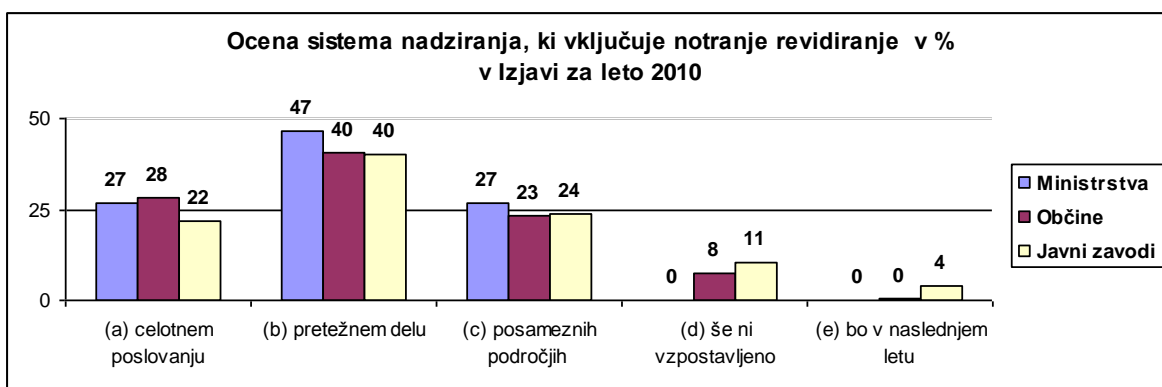
Kar četrtina občin je za poročevalno leto ocenila, da ima primeren sistem informiranja in komuniciranja na celotnem poslovanju in kar 58% na pretežnem delu ter 13% na posameznih področjih poslovanja.

Na podlagi Izjav je ugotovljen napredek na področju ocene izboljšanja primernosti sistema informiranja in komuniciranja pri občinah in zavodih za 2% oz. 1 % v primerjavi z letom poprej (pokritost sistema za 81% oz. 85 % poslovanja). Pri ministrstvih pa je kar za 5 % nižja ocena v primerjavi z letom poprej in je bila za 76% pokritost poslovanja.

5 Ocena sistema nadziranja, ki vključuje notranje revidiranje

Tudi dobra četrtnina občin, 28%, je za poročevalno leto ocenila, da imajo pokritost s sistemom nadziranja, ki vključuje tudi primerno NRS (lastno, skupno, pogodbeno) na celotnem poslovanju, in 40% na pretežnem delu ter 23% na posameznih področjih poslovanja.

Na tem področju je bil pri vseh skupinah PU dosežen 3% napredek v primerjavi z letom 2009. Po ocenah podanih v Izjavah je pokritost poslovanja s sistemom nadziranja, ki vključuje tudi NRS, največja pri ministrstvih 80%¹², sledijo občine z 78% in zavodi s 73% pokritostjo.

¹² Formalno imajo vsa ministrstva sistemizirane lastne NRS, katerih zmogljivosti pa praviloma ne ustrezajo njihovim dejanskim potrebam, kar so tudi ugotovitve letnega poročanja njihovih NRS in UNP v revizijah skladnosti organiziranosti in poslovanja NRS.

PRILOGA 3: Ocene ministrstev, občin in javnih zavodov po komponentah Izjave o oceni NNJF od leta 2008-2010

Seštevek ocen PU po komponentah Izjave, ki so jih ocenile od **a** - na celotnem obsegu poslovanja, **b** - na pretežnem delu poslovanja, **c** - na posameznih področjih poslovanja, **d** - še ni vzpostavljeno, šele prve aktivnosti so **e** - še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bodo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

Ocene delovanja notranjih kontrol po posameznih komponentah za ministrstva od 2008 do 2010																		
Komponente Izjave o oceni NNJF / ocene aktivnosti po področjih poslovanja	Kontrolno okolje						Upravljanje s tveganji, cilji so realni						Tveganja opredeljena in ovrednotena					
	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	1	7	2	13	1	7	1	7	2	13	1	7	2	13	2	13	1	7
na pretežnem delu poslovanja	11	73	10	67	10	67	14	93	12	80	10	67	8	53	6	40	4	27
na posameznih področjih poslovanja	3	20	3	20	3	20	0	0	1	7	4	27	3	20	5	33	7	47
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	0	0	0	0	1	7	0	0	0	0	0	0	2	13	1	7	2	13
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	1	7
Skupaj:	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100
Komponente Izjave o oceni NNJF / ocene aktivnosti po področjih poslovanja	Sistem notranjega kontroliranja						Informiranje in komuniciranje						Sistem nadziranja					
	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	1	7	2	13	1	7	1	7	2	13	1	7	4	27	2	13	2	13
na pretežnem delu poslovanja	8	53	6	40	6	40	10	67	11	73	12	80	7	47	10	67	8	53
na posameznih področjih poslovanja	6	40	7	47	6	40	4	27	2	13	2	13	4	27	2	13	4	27
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	0	0	0	0	2	13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	1	7
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj:	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100	15	100

Komponente: **primerno kontrolno okolje** (zap. 1. v Izjavi o oceni NNJF)

Upravljanje s tveganji - Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (zap. 2.1.)

Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (zap. 2.2.)

Na obvladovanju tveganj temelječ **sistem notranjega kontroliranja** in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (zap. 3.)

Ustrezen sistem **informiranja in komuniciranja** (zap. 4.)

Ustrezen **sistem nadziranja**, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (zap. 5.)

Ocene delovanja notranjih kontrol po posameznih komponentah za občine od 2008 do 2010																		
	Kontrolno okolje						Upravljanje s tveganji, cilji so realni						Tveganja opredeljena in ovrednotena					
Ocena ministrstev za 2007 in 2006 po komponentah Izjave o oceni NNJF	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	33	16	30	14	22	10	22	10	24	11	16	8	23	11	19	9	13	6
na pretežnem delu poslovanja	111	53	107	51	97	46	91	43	81	39	65	31	63	30	66	31	47	22
na posameznih področjih poslovanja	54	26	51	24	53	25	75	36	73	35	73	35	75	36	70	33	66	31
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	12	6	20	10	36	17	20	10	29	14	50	24	43	20	44	21	67	32
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu ...	0	0	2	1	2	1	2	1	3	1	6	3	6	3	11	5	17	8
Skupaj:	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100
	Sistem notranjega kontroliranja						Informiranje in komuniciranje						Sistem nadziranja					
Ocena ministrstev za 2007 in 2006 po komponentah Izjave o oceni NNJF	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	18	9	19	9	12	6	54	26	56	27	52	25	59	28	61	29	48	23
na pretežnem delu poslovanja	79	38	78	37	69	33	121	58	107	51	94	45	85	40	80	38	73	35
na posameznih področjih poslovanja	81	39	77	37	78	37	27	13	32	15	38	18	49	23	35	17	32	15
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	29	14	30	14	42	20	8	4	13	6	23	11	16	8	30	14	45	21
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu ...	3	1	6	3	9	4	0	0	2	1	3	1	1	0	4	2	12	6
Skupaj:	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100	210	100

Komponente:

Primerno kontrolno okolje (zap. 1. v Izjavi o oceni NNJF)

Upravljanje s tveganji - Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (zap. 2.1.)

Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (zap. 2.2.)

Na obvladovanju tveganj temelječ **sistem notranjega kontroliranja** in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (zap. 3.)

Ustrezen sistem **informiranja in komuniciranja** (zap. 4.)

Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (zap. 5.)

Ocene delovanja notranjih kontrol po posameznih komponentah za javne zavode od 2008 do 2010

Komponente Izjave o oceni NNJF / ocene aktivnosti po področjih poslovanja	Kontrolno okolje						Upravljanje s tveganji, cilji so realni						Tveganja opredeljena in ovrednotena					
	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	320	21	305	21	284	19	350	23	346	23	327	22	258	17	255	17	235	16
na pretežnem delu poslovanja	838	56	803	54	724	49	801	54	765	52	732	49	662	44	605	41	508	34
na posameznih področjih poslovanja	275	18	304	20	376	25	271	18	296	20	319	21	427	29	438	30	449	30
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	48	3	50	3	84	6	58	4	53	4	89	6	111	7	143	10	240	16
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu	13	1	22	1	22	1	14	1	24	2	23	2	36	2	43	3	58	4
Skupaj:	1494	100	1484	100	1490	100	1494	100	1484	100	1490	100	1494	100	1484	100	1490	100
Komponente Izjave o oceni NNJF / ocene aktivnosti po področjih poslovanja	Sistem notranjega kontroliranja						Informiranje in komuniciranje						Sistem nadziranja					
	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%	2010	%	2009	%	2008	%
na celotnem poslovanju	242	16	225	15	216	14	592	40	562	38	521	35	326	22	313	21	262	18
na pretežnem delu poslovanja	793	53	770	52	698	47	713	48	715	48	721	48	601	40	531	36	494	33
na posameznih področjih poslovanja	376	25	384	26	419	28	147	10	156	11	180	12	353	24	367	25	388	26
še ni vzpostavljeno, pričeli z aktivnostmi	62	4	79	5	132	9	30	2	30	2	52	3	157	11	209	14	251	17
še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu	21	1	26	2	25	2	12	1	21	1	16	1	57	4	64	4	95	6
Skupaj:	1494	100	1484	100	1490	100	1494	100	1484	100	1490	100	1494	100	1484	100	1490	100

Komponente:

Primerno kontrolno okolje (zap. 1. v Izjavi)

Upravljanje s tveganji - Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (zap. 2.1.)

Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (zap. 2.2.)

Na obvladovanju tveganj temelječ **sistem notranjega kontroliranja** in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (zap. 3.)

Ustrezen sistem **informiranja in komuniciranja** (zap. 4.)

Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (zap. 5.)

PRILOGA 4: Revizijske ocene/ ugotovitve NRS s priporočili

Neposredni PU

Ugotovitve	Revizijska ocena	Dana priporočila
Finančne revizije (računovodskih izkazov)		
Posamična računalniška strojna oprema še nima določenega lastnika. Nesorazmerje med številom zaposlenih in številom računalniške strojne opreme.	neustrezno	Vsej računalniški strojni opremi določiti lastnika, ki je odgovoren za ravnanje z njo. Centralno vodenje in odločanje o novih nabavah v skladu s strategijo.
Revizije smotrnosti (gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti)		
Cilji, tako dolgoročni kot kratkoročni, v določenih primerih niso bili konkretni, merljivi, dosegljivi, realni in časovno določljivi.	pomanjkljive opredelitve časovnih obdobj za dosego ciljev .Kazalniki niso ustrezni-cilji niso ustrezno merljivi. Ostajajo tveganja: tveganje neciljnega delovanja, tveganje netransparentnega, neuspešnega in neučinkovitega delovanja.	Cilji, tako dolgoročni kot kratkoročni, morajo biti konkretni, merljivi, dosegljivi, realni in časovno določljivi. SNR predlaga, da se pri opredeljevanju ciljev upoštevajo načela SMART
V obrazložitvah finančnih načrtov v določenih primerih ni bilo povezave med dolgoročnimi in letnimi cilji.	Dolgoročni cilji so podlaga za določitev letnih ciljev, zato bi morali letni cilji izhajati iz dolgoročnih. SNR ocenjuje, da v revidiranem obdobju povezava med dolgoročnimi in letnimi cilji, zapisanimi v obrazložitvah finančnih načrtov, ni bila ustrezna .Obstajajo tveganja: tveganje nekoherentnosti ciljev, tveganje nedoseganja ciljev, tveganje netransparentnega in neučinkovitega doseganja ciljev.	Dolgoročni in letni cilji v proračunskih dokumentih morajo biti povezani, saj so dolgoročni cilji podlaga za določitev letnih ciljev, z uresničitvijo katerih se skozi čas pričakuje, da bodo doseženi dolgoročni cilji. Da pa bodo določeni pravi letni cilji, takšni ki bodo podpirali uresničevanje dolgoročnih ciljev, pa je predhodno potrebno natančno vedeti, kateri so dolgoročni cilji in na kakšen način jih bomo uresničevali.
Pomanjkljivo in občasno neodgovorno izvajanje letnih popisov	pomen dosledne izvedbe letnega popisa ni bil ustrezno predstavljen in se ga ni zavedalo niti vodstvo revidiranja	opredelitev odgovornosti imenovanih izvajalcev letnega popisa, seznanitev s kazenskimi določili ZOR
Neskladje in delno necelovite evidence o dodeljeni rač.opremi	neskladje med dejanskimi serijskimi in inventarnimi številkami ter evidentiranimi podatki v MFERAC sistemu	oblikovanje novega informacijskega toka
Nepopolno izpolnjeni potni nalogi; neupoštevanje internega navodila; slabo delovanje NK pri potrjevanju računov, situacij	tveganje delovanja notranjih kontrol; zakonitost poslovanja.	dopis zaposlenim s priporočili; ravnanje v skladu z zakonodajo
Pravno formalno niso upoštevani varčevalni ukrepi Vlade RS; ni revizijskega dokaza; pomanjkljiva poročila o delu (študentsko delo)	tveganje delovanja notranjih kontrol	upoštevanje sklepov in vzpostavitev pisnega evidentiranja, podrobnejša poročila o delu
Revizije pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago)		
Nepopolno evidentiranje sprememb kapitalskih naložb v centralni evidenci finančnega premoženja države	SREDNJE	Pridobitev manjkajoče dokumentacije ter dosledno pridobivanje potrebne dokumentacije za posamezno vrsto poslovnega dogodka v skladu z Navodilom o delu na področjih državnih poroštev in finančnega premoženja države. Priporočamo vzpostavitev dodatnih notranjih kontrol, ki bodo zagotovile tekoče vnašanje podatkov v centralno evidenco.
Pri postopkih pridobitev kapitalskih naložb so bila ugotovljena neskladja z zakonodajo.	VISOKO	Priporočamo vzpostavitev dodatnih notranjih kontrol, ki bodo zagotovile izvajanje postopkov pridobitev kapitalskih naložb v skladu z zakonskimi določili.

Pri preveritvi vzorca sklenjenih pogodb so bile ugotovljene kršitve določil Navodila o postopku oddaje javnih naročil.* V primeru sklenjene podjemne pogodbe gre za kršitve Navodila o postopku oddaje javnih naročil, kot tudi kršitve 4. člena Zakona o delovnih razmerjih, saj iz podjemne pogodbe izhajajo lastnosti delovnega razmerja.	VISOKO	Priporočamo dosledno izvajanje postopkov oddaje javnih naročil v skladu z zakonom in internim navodilom. * Priporočamo takojšnjo odpravo nepravilnosti.
Nedorečene pogodbe, nejasne odgovornosti, slabosti pri notranjih kontrolah, pomanjkljivi pravilniki, neizvajanje pogodbenih določil	Tveganje pri kontroliranju srednje in tveganje nepravilnosti nizko	uskladiti pogodbe, jasno razmejiti odgovornosti, spoštovanje pogodbenih določil, posodobitev pravilnikov
Slabosti pri notranjih kontrolah, nejasne odgovornosti, neodzivnost vodstva v posameznih postopkih, neurejena dokumentacija	Tveganje pri kontroliranju srednje in tveganje nepravilnosti srednje	jasno razmejiti odgovornosti, urediti dokumentacijo, boljša odzivnost, izboljšanje notranjih kontrol
Pomanjkljivosti pri delu skrbnikov pogodb, za pridobitno dejavnost ni bilo predhodno pridobljenega soglasja predstojnika, neizvajanje pogodbenih določil	Tveganje nepravilnosti nizko in tveganje nesmotrnosti nizko	pridobitev soglasja predstojnik za opravljanje pridobitne dejavnosti, izboljšanje izvajanja skrbništva in upoštevanje pogodbenih določil
Posamični sklepi o sofinanciranju, ki so jih prejeli izbrani izvajalci, vsebujejo presplošno obrazložitev	Obrazložitev bi morala biti napisana jasno in bolj podrobno. Obrazložitev bi morala vsebovati pojasnilo, na podlagi katerih meril je določen program prejel točke in koliko točk, prav tako pa tudi, zakaj pri določenem merilu ni prejel točk; le na ta način bi obrazložitev pojasnjevala odločitev, kot je razvidna iz izreka sklepa. Obstaja tveganje neskladnosti poslovanja s predpisi, tveganje pomanjkljivih obrazložitev sklepov, tveganje pristranske obravnave pritožb.	Obrazložitve posamičnih sklepov o sofinanciranju naj bodo podrobnejše, saj ima vlagatelj pravico, da je seznanjen z odločitvijo in njenimi konkretnimi razlogi, daje pa mu tudi podlago, na podlagi katere lahko uveljavi pravna sredstva. Pritožbeni postopek naj poteka skladno s predpisi, reševanje pritožb pa naj bo organizirana tako, da ne bo prihajalo do njihove pristranske obravnave.
V revidirani enoti ni jasno razvidno, kako PU izvajal nadzor nad namenskostjo porabe sredstev, zato je tveganje, da so pri izvajalcih pri izvajanju dejavnosti, ki jih sofinancira PU, prisotne nepravilnosti in druge napake ter slabosti, večje. Za spremljanje izvajanja pogodb je odgovoren skrbnik pogodbe. V zvezi s poročili o izvedbi programov ter kontrolo zahtevkov za izplačilo je bilo ugotovljenih precej pomanjkljivosti, pa tudi nepravilnosti.	V zvezi s kontrolo poročil in zahtevkov za izplačilo se zastavlja vprašanje o kakovosti izvedenega skrbništva nad izvajanjem pogodb. V določenih primerih na revidiranem področju kontrole poročil niso mogli ustrezno izvesti, ker poročil ni bilo mogoče primerjati s prijavljenim programom in finančnim načrtom, še posebej ob tem, da tudi v pogodbah večinoma vsebina programa oziroma sofinanciranja ni bila dovolj jasno opredeljena, obseg programa pa sploh ni bil opredeljen. Obstajajo tveganje neskladnosti poslovanja s predpisi, tveganje nenamenske porabe sredstev, tveganje neupravičenih izplačil proračunskih sredstev ter posledično tveganje neučinkovitega in negospodarnega ravnanja s proračunskimi sredstvi.	Skrbniki pogodb naj zvajanja pogodb izvajajo bolj skrbno in kakovostno. Skrbnik pogodbe lahko šele na podlagi skrbnega pregleda poročila izvajalca o izvedbi programa (vsebinsko in finančno), iz katerega bo možno razbrati, ali je bil sofinancirani program izveden tako, kot je bilo dogovorjeno v pogodbi, potrdi zahtevek za izplačilo, oziroma v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti ali celo kršitev pogodbenih določil, ustrežno ukrepa. Pogoj za kakovosten nadzor nad izvedbo pogodbe pa je tudi, da so prijavljeni in kasneje izbrani programi vsebinsko in finančno primerljivi s poročili o izvedbi programa. V revidirani enoti naj tudi zagotovijo, da bodo v večji meri pričeli preverjati namenskost porabe proračunskih sredstev, bodisi s preverjanjem dokazil o porabi sredstev, bodisi pri prejemniku proračunskih sredstev na kraju samem.
Ob pregledu izplačil I računov za prevajanje ni ustrezne podlage v pogodbi oziroma naročilnici	pomembno	Zaposlene naj se opomni na spoštovanje plačilnih rokov ter sprotno pregledovanje in reševanje prispelih računov (oziroma drugih podlag za izplačilo) ter odredb za izplačilo
Naročanje storitev prevajanja se je v vzorcu v več primerih izvedlo, še preden je odgovorna oseba potrdila naročilo	pomembno	Vzpostavijo naj se notranje kontrole, ki bodo zagotovile pravočasno izplačilo računov
Sistem naročanja na podlagi podpisanih okvirnih sporazumov, vsaj za storitve prevajanja, ni določen	pomembno	V sistemu MFERAC naj se ob evidentiranju računov vnaša številka SPIS. Za datum nastanka obveznosti v upravnih postopkih naj se upošteva datum dokončnosti odločbe. Računi naj se plačujejo takoj, ko zakon to dopušča.

Stoniranje potnih nalogov, kljub temu, da je službena pot bila opravljena (nepravilno obračunavanje plač v primeru, ko ima javni uslužbenec v okviru službene poti plačano prehrano)	pomembno	potni nalogi, v primeru, da je bila službena pot opravljena, se ne stornira; v MFERCU se potni nalog zaključi v statusu "XZO"
Na potnih nalogih se ne obračunavajo relacije po posameznih dnevih; v okviru službenih relacij javni uslužbenci navajajo relacijo z "okolico"	pomembno	relacije opravljenih službenih poti se navajajo točne relacije poti s kilometri po posameznih dnevih; v potnem poročilu navedejo prevožene kilometre, ki so zajeti v terminu "okolica"
Obrazci 4,7a za uporabo službenih avtomobilov so pomanjkljivo izpolnjeni	pomembno	javni uslužbenci za uporabo službenih avtomobilov dosledno izpolnjujejo obrazec 4,7a
PU ne izvršujejo pravnomočnih odločb o dodelitvi DNO skladno s predpisi ZUP, 81. in 100. členom ZSDP: DNO se ne nakazuje vlagatelju, menjavanje TRR brez menjave vlagatelja, nepravilno izvajanje skrbstvene vloge	Slaba ustreznost sistema	1Revidirana enota PU pošlje navodilo o izvajanju 100. člena ZSDP, v katerem izpostavi vse ugotovljene nepravilnosti revizijskega poročila in poda napotke CSD za njihovo reševanje 1. B. Revidirana enota lahko za dosego večje zakonitosti in učinkovitosti dela CSD, poleg posredovanja navodil, organizira skupne sestanke oz. delavnice.
Določila 55. in 100. člena ZJF, 2. člena Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema NNJF, Usmeritve za notranje kontrole, 100. člen ZSDP in SRS 21 se pri izplačilu DNO dosledno ne upošteva: - revizijska sled ni vzpostavljena - CSD zadržujejo sredstva DNO - vračila preveč izplačanega DNO na CSD izvajajo z uporabo 100. člena ZSDP, kar je nepravilno,...	Slaba ustreznost sistema	Revidirana enota opozori CSD na spoštovanje predpisov o finančnem poslovanju in izboljša sistem notranjih kontrol, v okviru katerega obdobjno preverja ali se vsa sredstva za DNO, ki so bila nakazana na račune CSD tudi dejansko nakažejo na račune upravičencev.
Slabosti pri notranjih kontrolah, nejasne odgovornosti, neodzivnost vodstva v posameznih postopkih, neurejena dokumentacija	tveganje pri kontroliranju srednje in tveganje nepravilnosti srednje	jasno razmejiti odgovornosti, urediti dokumentacijo, boljša odzivnost, izboljšanje notranjih kontrol
Določila o ravnanju z dokumentarnim gradivom niso upoštevana (Uredba o upravnem poslovanju): - spisi so neurejeni, nepopisani, pomanjkljivi	Slaba ustreznost sistema	Revidirana enota posreduje dodatna pojasnila CSD o postopanju z dokumentarnim gradivom.
Notranjih pravil o načinu dodeljevanja in pooblastilih v zvezi z dodeljevanjem ni. Zaradi predstavljenega postopka dela, ocenjujem, da obstaja večje tveganje izgube dokumentov.		3 Sprejeti notranji organizacijski predpis, ki natančneje ureja poslovanje z dokumentarnim gradivom.
Ugotovljena so večja odstopanja pri dodeljevanju oz. signiranju zadev, saj so zadeve signirane na delovna mesta, s katerih se zadeve sploh ne rešujejo.		4 Revidirana enota naj v sodelovanju z glavno pisarno MP določi pravila evidentiranja in dodeljevanja (signiranja) zadev, da se zagotovi večja preglednost nad delom revidirane enote.
Ugotovljeno je bilo, da se spoštovanje zakonskega roka za vpis stečajnih upraviteljev v seznam ne da preveriti.		4 Revidirana enota mora poiskati ustrezno rešitev, da se zagotovi revizijska sled spoštovanja zakonskega roka za vpis v seznam upraviteljev.
Pravno formalno in vsebinsko nepravilni odredbi (izraba dodatnih ur zaradi drugačnega začetka delovnega časa in sklenjeni paketi za uporabo službenih mobilnih telefonov); nedelovanje notranjih kontrol pri evidentiranju; nepravilen izračun zneska prekoračitve	tveganje zakonitosti poslovanja, gospodarnosti.	pravno formalna in vsebinsko pravilna in upravičena odredba; pravičen izračun prekoračitve; okrepitev delovanja notranjih kontrol
Nepravilno obračunana in izplačana delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela.	Ureditev notranjega kontroliranja je povprečno ocenjena kot sprejemljiva; s kontrolami so do določene mere zajeta vsa tveganja, kontrole včasih ne bodo uspešno delovale.	Vrnitev preveč izplačanih zneskov za delovno uspešnost iz povečanega obsega dela oz. ukrepanje skladno s 3. a členom ZSPJS.
Za javne uslužbence se vodi norma. Po vsebini gre za naknadno kontrolo, sestavljeno iz natančnih poročil, ki jih pripravljajo zaposleni in pregledovanja teh podrobnih informacij, kar predstavlja prekomerno kontrolo. Korist te NK presega obseg izvajanja NK..	Tveganje s srednjo stopnjo.	Priporočam opustitev prekomernih kontrol in vzpostavitev optimalnega obsega notranjih kontrol.

Usklajevanje cen v nekaterih pogodbah je v nasprotju s predpisanim načinom valorizacije denarnih obveznosti v ZIPRS0809.	Tveganje s srednjo stopnjo.	Priporočam, da se dogovori način valorizacije denarnih obveznosti, ki je določen s predpisi
Razpisni pogoji za novo zaposlitev za strokovno tehnično delovno mesto niso bili enaki pogojem iz sistemizacije. V sklepu o izbiri za zasedbo delovnega mesta in v pogodbi o zaposlitvi ni določen posebni pogoj za zasedbo delovnega mesta.	Ureditev notranjega kontroliranja na pregledanem področju ocenjena je kot sprejemljiva; s kontrolami so do določene mere zajeta vsa tveganja in kontrole včasih ne bodo uspešno delovale.	Priporočam, da se v prihodnje v razpisih ali natečajih določijo enaki pogoji, kot so določeni v sistemizaciji in da se v sklepe o izbiri in pogodbe o zaposlitvi doda tudi pogoj za opravljanje dela, ki se lahko opravi naknadno, z opredeljenim rokom za izpolnitev tega pogoja.
Naročnik je izvedel napačen postopek oddaje javnega naročila;		Naročnik mora izvajati nabave ter izbrati vrsto postopka kot določeno v ZJN-2.
Za opravljena usposabljanja niso bila predložena poročila. Prevzeti dokumenti ne dokazujejo, katero zahtevo iz pogodbe izpolnjujejo.	neustrezno	Izboljšanje notranjih kontrol odredbodajalcev in notranjih kontrol pri zunanjih izobraževanjih.
Uslužbenci, ki izvajajo uničenje, ali tega nadzorujejo, se večinoma ne poslužujejo zaščitne opreme kljub temu, da je bil v zvezi s tem vsem uradom poslan dopis (pravilnost ravnanja z zaseženim oz odstopljenim blagom).	ZPP	Uslužbenca, odgovornega za varnost pri delu, se naj obvesti o načinu izvajanja uničenja (zaščitna oprema).
nepopolni in neažurni informacijski tok med oddelki in FRS	nepoznavanje zaposlenih pomemnosti posamezne informacije za druge osebe, ki je tudi vključena v postopek	izdaja internega navodila, vzpostavitev revizijske sledi o časovnem prevzemu dokumentacije
neupravičeno zadrževanje ostanka založenih sredstev v okviru zadev, ki so bile že arhivirane	premajhen nadzor in neopredeljene odgovornosti za pomanjkljivo izvajanje tovrstnih aktivnosti	vzpostavitev obdobjnega proučevanja upravičenosti zadrževanja ostanka založenih sredstev
negospodarna poraba proračunskih in založenih sredstev	premalo proučena ustreznost prejetih dokumentov na podlagi kateri so bile prevzete finančne obveznosti	podaja opozori pristojnim oddelkom
neustrezno obračunane dnevnice zaradi pomankljivosti aplikacije MFERAC		zagotovitev samodejne kontrole v aplikaciji MFERAC oziroma navodilo za ročni vnos pripravi UFZJN
Revizije po 14. čl. Pravidnika o usmeritvah za usklajeno delovanje....		
negospodarna raba sredstev, nespoštovanje ZJN-2, netransparentno financiranje, posamezna področja niso urejena z internimi pravilniki	Tveganje nepravilnosti srednje in tveganje negospodarnosti srednje	upoštevati določila ZJN-2, objaviti javne pozive za sofinanciranje dejavnosti, bolj gospodarna raba sredstev, izboljšanje notranjih kontrol
nejasne pogodbe in pomanjkanje evidenc, pomanjkljivi interni pravilniki, slabosti v notranjih kontrolah	Tveganje pri kontroliranju srednje in tveganje negospodarnosti srednje	izboljšati evidence in nadzor nad posameznimi zadevami, izterjati povračila zaradi neizpolnjenih študijskih obveznosti, izboljšati notranje kontrole
Druge revizije		
problematika evidentiranja OS in izvajanja pogodb »na ključ«		

Občine

Revizije pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago)		
V revidiranih občinah je bilo na področju sofinanciranja ljubiteljske kulture prek javnega razpisa ugotovljeno kar precej kršitev, nepravilnosti in pomanjkljivosti.	Visoka in srednja stopnja tveganja	Občine naj sofinanciranje ljubiteljske kulture uredijo skladno z ZUJIK in drugimi področnimi predpisi.
Na področju financiranja je bilo ugotovljenih kar nekaj nepravilnosti, saj vse občine za sofinanciranje javnih zavodov sosednjih ali okoliških občin niso imele ustrezne pravne podlage skladno z ZUJIK.	Visoka in srednja stopnja tveganja	Občinam je bilo priporočeno naj v javne zavode vstopijo kot soustanovitelji ali naj določeno dejavnost v okviru javnega zavoda financirajo z izvedbo javnega poziva.

Občine so način uporabe službenih mobilnih telefonov in višino najvišje dovoljene porabe uredile na različne načine. V nekaterih občinah je sprejel pravilnik o uporabi službenih mobilnih telefonov občinski svet, v nekaterih je to storil župan, v drugih je župan izdal samo navodila o uporabi službenih mobilnih telefonov ali pa jih je podal ustno, v nekaj občinah pa za ureditev tega področja še niso sprejeli notranjega akta.	Srednja stopnja tveganja	Občinam smo priporočili, da uporabo mobilnih telefonov uredijo pisno. Najprimernejša ureditev je sprejem ustreznega notranjega akta, s katerim se uredi področje uporabe službenih mobilnih telefonov, ter tako prepreči nejasnosti v zvezi z višino porabe oziroma mesečnim limitom, načinom uporabe aparatov ter druge podrobnosti.
Upravljanje s premoženjem ki ga ima v upravljanju neposredni uporabnik ni v celoti skladno z zakonodajo - izvedena oddaja brez pridobitve pisnega soglasja župana, brez sklenjene pogodbe in brez izvedbe predpisanih postopkov in ni upoštevana: gospodarnost, odplačnost, načelo enakega obravnavanja, ter načela preglednosti in javnosti. Neposredni uporabnik je spremenil namembnost dela poslovnega prostora, s katerim upravlja, brez pisnega soglasja lastnika.		Neposredni uporabnik naj premoženje v upravljanju odda samo na podlagi izvedenega zakonitega postopka razpolaganja, ter na podlagi sklenjene pogodbe na katero predhodno pridobi soglasje župana.
nezadostne pravne podlage za pridobivanje prihodkov; nesprejeta sodila za razmejevanje javne službe in tržne dejavnosti; pomanjkljive notranje kontrole	srednje tveganje	Ureditev internih predpisov; sprejem ustreznih pravnih podlag za pridobivanje prihodkov; sprejem sodil; vzpostavitev ustreznih notranjih kontrol
pomanjkljivo opredeljene pristojnosti, pooblastila in odgovornosti; uporaba nepravilnih postopkov javnega naročanja; neupoštevanje zakonodaje; prevzemanje obveznosti brez ustreznih pravnih aktov	visoko tveganje	opredelitev pristojnosti, odgovornosti in pooblastil; priprava lastnih navodil oz. strogo spoštovanje zakonodaje; prevzemanje obveznosti z ustreznimi pravnimi akti
Nespoštovanje ZJF	Notranje kontrole so vzpostavljene, vendar v celoti ne delujejo. Obstaja srednje veliko tveganje	Priprava letnih programov za šport in kulturo
Nespoštovanje ZSpo, ZUJIK	Interesna povezanost članov komisije	Dodeljevanje transferov samo na podlagi razpisov
Nespoštovanje ZGas, ZVPoz, ZVNDN	Komisije niso imenovane v skladu z ZUP	Ocenjevanje projektov in programov izvajajo komisije.
Nespoštovanje ZLS in ZUP	Nenamenska poraba sredstev	Izplačila v breme proračuna se izvajajo na podlagi podpisane pogodbe
manjkajoča investicijska dokumentacija, vsi projekti niso vključeni v NRP, nezadostno poročanje	notranje kontrole so delno vzpostavljene, nepravilnosti predvsem v fazi načrtovanja investicij in priprave NRP	izdelava investicijske dokumentacije, kontrole popolnosti NRP, verodostojno poročanje
nespoštovanje pogodb, nepopolne evidence premoženja, nepopolno obračunavanje obratovalnih stroškov	notranje kontrole so formalno vzpostavljene, vendar ne delujejo dosledno	vzpostavitev popolnih evidenc premoženja, zagotovitev izpolnjevanja pogodbenih obveznosti,
Revizije po 14. čl. Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje....		
izvajanje kontrol ni pisno dokumentirano		
del sredstev (dodeljevanje transferjev) je bilo dodeljenih mimo javnih razpisov oz predpisanih postopkov	notranje kontrole so formalno vzpostavljene, vendar ne delujejo dosledno	dosledno izvajanje veljavnih predpisov v tem delu s strani skrbnikov pogodb, možnost večletnih razpisov
Finančni transferi niso popolnoma jasni (letovanje otrok)	Nepopolni in nejasni finančni odnosi	Upoštevati določila pozitivne zakonodaje
Druge revizije		
Poslovno-finančna poročila so pomanjkljiva	Mnenje s pridržki	Uskladiti ugotovljena dejstva
Finančni transferi niso popolnoma jasni	Prihodki PPU se zmanjšujejo	Poskrbeti za povečanje obsega dejavnosti
Porast stroškov poslovanja ni pojasnjen	Porast stroškov ni skladen z obsegom	Pojasniti razloge in postopke dela

Pri preveritvi organizacije, vrste odgovornosti, opisov del in nalog ključnih zaposlenih na področju oglaševanja je bilo ugotovljeno, da niti Odlok o organizaciji in delovnem področju MU, niti Akt o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v MU ne vsebujeta navedenih določil s področja oglaševanja.	Splošno tveganje in tveganje kvalitete dela (tudi kot posledica prevelike fluktuacije zaposlenih na področju oglaševanja).	Predlagati dopolnitev opisa del in nalog ključnih zaposlenih na področju oglaševanja (vključno z navedbo pogoja za zasedbo delovnega mesta – strokovni izpit iz upravnega postopka). V kolikor opisi del in nalog ne bodo dopolnjeni, se naj v Sektorju pisno imenuje odgovorne osebe/e za področje oglaševanja.
Pri preveritvi, ali so ključni zaposleni seznanjeni z nalogami, odgovornostmi in načinom dela, smerni poročanja, notranji revizor ugotavlja, da obstoječi procesogram in pripadajoča navodila niso posodobljena ter ne pokrivajo celotnega postopka (od vloge do prihodka-vplačila v proračun ter nadzor nad izvajalci oglaševanja); prav tako procesogram ne določa ključnih zaposlenih za izvedbo posameznih aktivnosti;	Splošno tveganje in tveganje kvalitete dela (tudi kot posledica prevelike fluktuacije zaposlenih na področju oglaševanja).	V sodelovanju z vsemi OE, ki sodelujejo z delnimi aktivnostmi na področju oglaševanja, pristopiti k posodobitvi obstoječega procesograma in navodil za delovni postopek (le-ta se naj dopolni s spremljanjem plačil, izterjavo ter nadzorom po Odloku), z navedbo ključnih odgovornih za izvedbo aktivnosti (npr. svetovalec, finančnik, inšpektor, ipd.).
Revidiranec ugotavlja in ocenjuje, da so obstoječe kontrole nad izvajanjem določil odloka, kakor tudi izdanih dovoljenj, neučinkovite (revidiranec je že sprejel program ukrepov, ki so v teku izvedbe).	Splošno in finančno tveganje.	Poročati o izvedbi sprejetih ukrepov za izboljšanje učinkovitosti sistema notranjih kontrol na področju oglaševanja. V bodoče se naj s sprejemom ukrepov določijo tudi odgovorne osebe ter terminski plan izvedbe le-teh.
SJN ne izvaja javnih naročil za javne zavode (razen posredno, kar poteka pod vodstvom internih OE MOM); prav tako aktivnosti trenutno ne tečejo v smeri, da bi SJN v bodoče prevzela izvajanje javnih naročil za javne zavode.	Tveganje nesmotrnega poslovanja na področju javnega naročanja.	Glede na to, da bi občina lahko z izvajanjem javnih naročil za javne zavode (preko SJN MU) dosegla bolj učinkovito, gospodarno in transparentno javno naročanje in prihranke s skupnimi javnimi naročili ter s tem nudila tudi podporo javnim zavodom pri oddaji javnih naročil (le-ti velikokrat nimajo dovolj prakse in niso dovolj usposobljeni), naj SJN izvede analizo morebitnega izvajanja javnih naročil tudi za javne zavode (obseg, prednosti, slabosti, ipd.); v skladu z rezultati analize naj SJN vodstvu občine predlaga morebitne ukrepe iz naslova širitve uporabnikov storitev SJN.
Pogodbe/aneksi so se v večini sklepali za že izvedene aktivnosti (refundiranje stroškov).	Tveganje nezakonitega poslovanja, vodenja in upravljanja ter operativnega delovanja.	Zagotoviti pravočasno planiranje aktivnosti ter sklenitev pogodb oz. aneksov (pred začetkom izvajanja nalog).
Skrbnik pogodbe ni preveril namena porabe dodeljenih sredstev na osnovi izvedenega javnega poziva za zbiranje predlogov kulturnih projektov.	Tveganje nezakonitega poslovanja in operativnega delovanja.	Zagotoviti namensko porabo proračunskih sredstev (s pravočasno in pravilno izvedbo postopkov kot tudi s sprotnim in naknadnim nadzorom (skrbnik pogodbe in pooblaščenec odredbodajalec)).
Ne vodijo se evidence uporabe prostorov po posameznih najemnikih oz. uporabnikih v skladu s Sklepi o določitvi upravljalca stvarnega premoženja v lastni občine.	Tveganje nepravilnega poslovanja ter operativnega delovanja.	Služba za MČ in KS posreduje ožjim delom občine navodila oz. usmeritve o vodenju predpisane evidence v skladu s Sklepi o določitvi upravljalca stvarnega premoženja v lasti občin.
Nenamenska poraba sredstev iz naslova požarne takse (pogostitev članov Odbora za načrtovanje uporabe sredstev požarne takse za sofinanciranje nalog varstva pred požarom v občini na zaključni seji).	Tveganje nezakonitega poslovanja.	Sredstva požarne takse so strogo namenska, zato je potrebno zagotoviti porabo le-teh izključno za namene določene z zakonom (člani odbora in pooblaščenec odredbodajalec).
Pri sklepanju pogodb za sofinanciranje javne gasilske službe niso dosledno upoštevana določila Zakona o gasilstvu ter obvezne sestavine pogodb med občino in prejemniki sredstev (GZ in PGD) v skladu z 229. čl. Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS.	Tveganje nezakonitega poslovanja ter poročanja in komuniciranja.	Pogodbe o opravljanju javne gasilske službe sklene občina v skladu z 11.a čl. ZGas neposredno s PGD, GZ je le sopodpisnik; z GZ se sklene neposredna pogodba za izvedbo zakonskih nalog, za naloge, ki jih je občina prenesla na GZ pa le, v kolikor je zagotovljena podlaga v predpisu občine; podlaga za sklenitev pogodbe o opravljanju javne gasilske službe je letni program dejavnosti javne gasilske službe (natančno opredeljene in finančno ovrednotene zakonske naloge po PGD); upoštevajo se tudi

		obvezna določila pogodb v skladu z 229. čl. Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS.
Sofinanciranje veteranskih organizacij se izvaja brez ustrezne pravne podlage (7. čl. ZJF).	Tveganje nezakonitega poslovanja.	Vodstvo občine naj sprejme ukrepe, s katerimi bo zagotovilo pravni temelj za nadaljnje financiranje veteranskih organizacij (splošni akt se predloži v sprejem mestnemu svetu).

Posredni PU

Finančne revizije (računovodskih izkazov)		
računovodske informacije so pomanjkljive: načrta in porabe sredstev se v računovodskih evidencah ne spremlja po SN (izvedbi občudijiske športne dejavnosti, investiciji)	(2)	načrtovanje in spremljanje stroškov po SN in preverjanje učinkovitosti porabe sredstev po posameznem SN
sredstvo mora biti izločeno iz poslovnih knjig v tistem letu, v katerem je tudi prodano oziroma odtujeno	Sredstva so previsoko izkazana	vzpostavi postopke, ki bi jih bilo potrebno izvesti ob izločitvi osnovnega sredstva, in bi zagotavljali obveščenost vseh potrebnih služb
napake pri vnosih podatkov v obračun plač oz že napačnih osnovah za obračun plač vplivajo na nepravilen obračun stroškov dela, prehrane in prevoza zaposlenih	Napačno obračunani stroški prevoza, malice.	vzpostaviti notranje kontrole in določiti proces (pravilnik)
Revizije smotrnosti (gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti)		
nepravočasnost predlaganja dokumentacije popisa (letni popis)	zadovoljivo	dokončanje kodirnega sistema vodenja OS, večja pozornost sestavljanju inventurnih komisij
uporaba kartice OKS pri občudijiski športni dejavnosti ni upravičena z vidika namena niti z vidika finančnih učinkov	(2)	analiza učinkov uporabe kartice OKS in drugih rešitev (študentska izkaznica/ukinitev kartice)
sredstva sklada se porabljajo brez izvedenih posebnih postopkov (natečaj, razpis) ali kriterijev, kar bi zagotavljalo večjo dodano vrednost porabe sredstev sklada	(2)	zagotoviti večjo dodano vrednost sredstev s pospešitvijo konkurenčnosti za pridobitev sredstev (razpis, kriteriji)
velika količina opravljenih nadur glede na število zaposlenih	neustrezne NK	upoštevati zakonske omejitve
preseganje zakonskih omejitev	neustrezne NK	zmanjšati število nadur
ni odobritve nadur	neustrezne NK	nadure je potrebno vnaprej odobriti
neupravičeno izplačani dodatki za nadurno delo	neustrezne NK	izplačevanje dodatkov v skladu z zakonodajo
Revizije pravilnosti poslovanja (usklajenosti s pravno/normativno podlago)		
Način vodenja mesečnih poročil, katere kontrolorji izdelajo na podlagi evidence o opravljenih kontrolah, se med zaposlenimi v oddelku za NIZ razlikuje. Razpoložljiva mesečna poročila, katera se hranijo pri vodji oddelka za NIZ, niso v celoti izpolnjena.	Zaradi navedenih pomanjkljivosti je ugotovljena prisotnost tveganja za neskladnost poslovanja s predpisi	Direktor OE in vodja oddelka za NIZ naj zagotovita poenoteno pripravo mesečnih poročil o opravljenem delu kontrolorjev ter posredovanje le-teh vodji oddelka za NIZ v skladu z navodilom za enotno vodenje kontrole in navodilom Poročilo o opravljenem delu organizacijskih enot in posameznih strokovnih delavcev. Mesečna poročila naj vsebujejo tudi navedbo vrste ugotovljenih napak ter predloge za odpravo napak in pomanjkljivosti.

Pri odločanju o pravici do invalidske pokojnine, strokovni delavec ni pravilno upošteval prištete dobe, zaradi česar je bila nepravilno določena višina odstotka za odmero invalidske pokojnine.	Tveganja za nepravilno določitev višine odstotka za odmero pravic iz invalidskega zavarovanja ter tveganja za neupoštevanje pravih podatkov o plačah in nadomestilih plač za odmero pravic iz invalidskega zavarovanja	Direktor OE in vodja oddelka za invalidsko zavarovanja morata zagotavljati, da bo OE pri odločanju upoštevala pravilne podatke o dejanski in prišteti pokojninski dobi ter o plačah oziroma zavarovalnih osnovah ter v v primerih, ko strokovni delavec, ki vodi postopek priznanja pravic, nek podatek o plači oziroma zavarovalni osnovi, ki je že zbran v matični evidenci, ne uporabi pri izračunu pokojninske osnove, mora od revizorja matične evidence zahtevati presojo podatkov, le-ta pa mora pisno potrditi, kateri izmed podatkov je pravih in uporaben za izračun pokojninske osnove.
dokazila o opravljenih storitvah/nalogah ali o dobavi blaga ne obstajajo	(2)	* priprava zbirne priloge k računu za plačilo opravljenih investicijskih del za vse opravljene obveznosti (garancije, atesti, dovoljenja, idr.); * dosledno izvrševanje nalog prevzema blaga in storitev (potrjevanje in prilaganje povratnic, poročil o opravljenem delu).
kalkulacije najemnin in višine urne postavke zunanjega izvajalca niso potrjene s strani ustreznega organa, popusti niso potrjeni s strani ustreznega organa	(1)	priprava predloga za sprejem kalkulacije najemnine, višine urne postavke in obračun popusta pri pristojnem organu,
ugotovljeno je bilo, da kadrovski postopek ni bil izvršen v skladu s Politiko zaposlovanja ter vzpostavitev notranjega trga dela v zavodu, ter dokumentom Plan kadrov zavoda v letu 2010	Globalno gledano so na revidiranem področju vzpostavljene notranje kontrole, ki pa bi jih bilo mogoče izboljšati	Poleg predlaganja ustrezne obravnave ugotovljene kršitve smo predlagali dopolnitev dokumenta Politika zaposlovanja ter vzpostavitev notranjega trga dela v zavodu, dograditev aplikacije LN Zaposlovanje, ter ažuriranje pogojev za zasedbo delovnih mest v opisnih listih delovnih mest.
položajni dodatki niso bili določeni v skladu z zakonodajo in veljavno organizacijsko shemo, zato so bili nepravilno izplačani	neustrezne NK	izplačilo položajnih dodatkov glede na veljavno organizacijsko shemo
nepravilen postopek v zvezi z vnosom storitev v enotah in fakturiranjem	tveganje izpadov	Vgraditev programske rešitve, ki bo onemogočala izpade fakturiranja storitev
Nepravilna razdelitev stroškov po SM		Izvedba pravilne razdelitve stroškov in vzpostavitev podlage za preprečitev napak
Za določene zdravstvene dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji izvajalci ni bilo izvedenega javnega razpisa		Podan ukrep izvedbe javnega razpisa za vse dejavnosti v 2011 pri katerih so bili podani pogoji določeni v ZDR
Pomanjkljivosti pri kontroliranju obračuna storitev s strani zavoda		Podan ukrep učinkovitejšega izvajanja kontrol obračunov storitev zavoda
Odsotnost učinkovite kontrole delovnih nalogov zunanjega vzdrževalca		Vzpostavitev kontrole delovnih nalogov in in opravljanja vzdrževalnih del zunanjega izvajalca
Druge revizije		
Pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci se ponavljajo nekonsistentnosti	Zato je pomembno, da razmerja z zunanjimi izvajalci uredi primerno, sicer tvega pomembne motnje poslovanja v primerih prenehanja oz. slabega zagotavljanja storitev zunanjega izvajalca, kar privede do motenj v delovanju in posledično slabše delovanje	Za vsa pogajanja bo pripravil enotna pogajalska izhodišča, ki bodo vključevala vsa dana priporočila
Ugotovljene so bile slabosti povezane z računalniško podporo, pri obeh v revizijski pregled vključenih procesih.	Globalno gledano so na obeh revidiranih področjih vzpostavljene notranje kontrole, ki pa bi jih bilo mogoče izboljšati	Predlagali smo sprejem določenih odločitev povezanih z računalniško podporo; poenotenje izvajanja na nekaterih področjih.

<p>Kot največjo pomanjkljivost smo izpostavili nezmožnost kontroliranja večjega dela zaračunanih storitev zdraviliškega zdravljenja, saj izvajalci računom ne prilagajajo specifikacij, zaradi česar je onemogočeno preverjanje pravilnosti knjigovodskih dokumentov pred izplačilom.</p>	<p>Ugotovljene so bile slabosti pri ustroju notranjih kontrol povezanih s kontroliranjem pravilnosti zaračunanih storitev zdraviliškega zdravljenja.</p>	<p>Predlagali smo avtomatizacijo procesa likvidacije prejetih obračunskih dokumentov za zdraviliško zdravljenje.</p>
<p>Ugotovljene so bile nekatere pomanjkljivosti (npr. Pravno-kadrovski oddelki škode ne uvrščajo sproti na škodne dogodke, vsi regresni zahtevki niso vneseni v aplikacijo Regresi, vnos plačil v zvezi z izterjanimi regresnimi zahtevki ni popoln in točen ipd.</p>	<p>Globalno gledano so na revidiranem področju vzpostavljene notranje kontrole, ki pa bi jih bilo mogoče izboljšati</p>	<p>Predlagali smo posodobitev organizacijskega navodila ; dograditev računalniške podpore "Regresi", uskladitev podatkov o regresnih zahtevkih v aplikacijo SAP z dejanskim stanjem, ter mesečno preverjanje usklajenosti; Predlagali smo izdelavo metodologije za določitev skupnega planiranega zneska izterjave regresnih zahtevkov</p>

PRILOGA 5: Svetovalne naloge

Notranji revizorji so v letu 2010 opravili veliko število svetovalnih nalog, nekatere med njimi so:

- predlogi za izboljšanje postopkov pri izvajanju javnih naročil, določijo se naj odgovorne osebe za javna naročila,
- izboljšave na področju prodaje in evidentiranja kapitalskih naložb,
- področje upravljanja s pogodbami (spremljanje realizacije pogodb),
- interni akti oziroma navodila se naj ažurirajo v skladu z zakonodajo,
- svetovanje pri pregledu pripravljenega odgovora državni revizijski komisiji,
- svetovanje pri upravljanju s tveganji, pomoč pri pripravi Izjave o oceni NNJF in posodabljanje registrov tveganj, pomoč pri načrtu integritete,
- svetovanje glede ciljev in kazalnikov za njihovo merjenje,
- ureditev pogodbenih razmerij za nepremičnine, ki so v uporabi upravnih enot,
- svetovanje pri imenovanju in delu popisnih revizij,
- sodelovanje in podani predlogi oz. rešitve pri uvajanju projekta E računi
- svetovanje pri obračunavanju nadomestila
- svetovanje pri spremembah organizacijskih pravilnikov, pri uvedbi novih internih aktov,
- svetovanje pri spremembi financiranja stroškov dela, pri obračunu osebnih prejemkov, pri vzpostavitvi nadzora v zvezi z izplačili, način povračila stroškov prevoz v primeru klica na delo iz stalne pripravljenosti, ureditev odpravnin v javnem podjetju,
- izboljšave oziroma možne rešitve pri procesiranju dokumentov in pri izboljšanju notranjih kontrol
- svetovanje na področju poenostavitve postopkov na področju izvajanja ukrepov razvoja podeželja,
- svetovanje na kadrovskem področju (ustreznejše evidentiranje izhodov med delovnim časom, računalniško evidentiranje ur opravljenega rednega dela in dela preko polnega delovnega časa, evidentiranje opravljenega dela v ambulantah),
- usmeritve pri vzpostavitvi dokumentacije o projektih, krogotok dokumentacije v komerciali,
- svetovanje v zvezi z ustanovitvijo javnega sklada ter prednosti in slabosti, problematika in pogoji izvajanja javne službe
- problematika pobiranja, plačevanja in nadzora nad turistično takso

- urejanje plač v javnih zavodih (prevedbe na podlagi ZSPJS)
- urejanje odnosov z javnim komunalnim podjetjem v zvezi z gosp. javnimi službami
- svetovanje pri izvedbi letnega popisa
- določitev kriterijev in meril za financiranje nalog in delovanja KS z odlokom občine
- svetovanje pri sestavi sklepov o imenovanju funkcionarjev.